

LGBT v animaci

BcA. Petra Obrovská

Diplomová práce
2014

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ústav animace a audiovize

akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **BcA. Petra Obrovská**
Osobní číslo: **K11258**
Studijní program: **N8209 Teorie a praxe audiovizuální tvorby**
Studijní obor: **Animovaná tvorba**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **1. teoretická část:**
LGBT v animaci (Mgr. Lukáš Gregor, Ph.D.)
2. praktická část:
Greenland - 2D animovaný hudební klip (Ivo Hejčman)

Zásady pro vypracování:

1. teoretická část:

Rozsah práce a pokyny k vypracování: minimálně 30 normostran textu + přílohy, odevzdat v elektronické podobě 1 ks na CD nosiči ve formátu PDF; 1 ks pevné vazby v tisknuté podobě (barevně), 2 ks v kroužkové vazbě (čb). Vypracujte výtvarné návrhy, obrázkový a pracovní technický scénář audiovizuálního díla jako přílohu teoretické části.

2. praktická část:

Film realizujte v minimální délce 2 min a 30 vt. Praktickou část práce odevzdejte:

1) 1x data na médiu CD-R nebo DVD, výstup ze stříhového programu Premiere Pro 1.5: fileexport-movie-settings: general: Microsoft DV AVI, video: pixel aspect ratio, dle formátu obrazu 720x576 D1/DV PAL 4:3 (1.067) nebo 720x576 D1/DV PAL 16:9 (1,422) 25fps anebo formát HDV codec mpeg2, 1280x720 HDV 720p 16:9 (1,0) 25fps; audio: uncompressed, 48000 Hz

2) 1x formát DVD, pro stolní DVD přehrávač

Součástí prezentace praktické části je výtvarný návrh plakátu formát 70x100 cm,

v digitální podobě PDF (příprava pro tisk, rozlišení: 300 dpi, režim: CMYK barva).
Pro přijetí práce je nutné odevzdat vyplněné formuláře pro OSA a NFA a licenční smlouva k audiovizuálnímu dílu.

Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití publikací FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah diplomové práce: viz. Zásady pro vypracování
Rozsah příloh: viz. Zásady pro vypracování
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/umělecké dílo

Seznam odborné literatury:

The portrayal of gender in Disney-Pixar's animated films: a content analysis of gender-role variables in Pixar's ten feature-length films from Toy story (1995) to Up (2009), Jonathan Decker, Saarbrücken: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2010, ISBN 978-3-8383-8288-3

Tinker Belles and Evil Queens: The Walt Disney Company from the Inside Out, Sean P. Griffin, NYU Press, 2000, ISBN 978-0814731239

Art and homosexuality: a history of ideas, Christopher Reed, New York: Oxford University Press, 2011, ISBN 978-0-19-539907-3

Queer Cinema in Europe, Robin Griffiths, Intellect Ltd, 2008, ISBN 978-1841500799

Vedoucí teoretické části: **Mgr. Lukáš Gregor, PhD.**
Ústav animace a audiovize
Vedoucí praktické části: **Ivo Hejcman**
Ústav animace a audiovize
Datum zadání diplomové práce: **2. prosince 2013**
Termín odevzdání diplomové práce: **16. května 2014**

Ve Zlíně dne 2. prosince 2013

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

Mgr. Lukáš Gregor, PhD.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 5. 12. 2013

..... PETRA OBROVSKÁ
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

(1) Vysoká škola nevydělččně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3;

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, u které-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořen žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložil, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce pojednává o LGBT tematice vyskytující se v animované tvorbě, zejména v mainstreamových animovaných filmech a seriálech. Práce zkoumá četnost a charakter tohoto spojení i vliv společenského kontextu. Zabývá se také queer čtením, které pomáhá nalézat skryté nebo nezamýšlené obsahy v narativech animovaných děl.

Klíčová slova: LGBT, queer, homosexualita, animace, queer čtení, yaoi, yuri

ABSTRACT

The diploma thesis deals with LGBT topics which are to be found in animated production, in particular in mainstream animated movies and series. The thesis examines frequency and character of this connection and influence of a social context. It deals also with queer reading, which helps to discover hidden or unintended contents in animated narratives.

Keywords: LGBT, queer, homosexuality, animation, queer reading, yaoi, yuri

Děkuji mému vedoucímu práce Mgr. Lukáši Gregorovi, Ph.D. za jeho podporu při zpracování diplomové práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 DŮLEŽITÉ TERMÍNY	11
1.1 LGBT	11
1.2 GENDER	11
1.3 HETERONORMATIVITA	12
1.4 QUEER.....	12
1.5 QUEER ČTENÍ.....	14
1.6 SLASH FICTION	16
2 QUEER POTENCIÁL ANIMACE	17
3 LGBT V AMERICKÉ ANIMACI	20
3.1 DISNEY A JEHO HETERONORMATIVNÍ IMPÉRIUM.....	20
3.2 WARNER BROS. A JEJICH QUEER CHARAKTERY	32
3.3 AMERICKÉ ANIMOVANÉ SERIÁLY	35
3.3.1 Městečko South Park (<i>South Park</i>)	35
3.3.2 Simpsonovi (<i>The Simpsons</i>)	41
3.3.3 Griffinovi (<i>Family Guy</i>)	43
3.3.4 Queer Duck	47
3.4 LAIKA - PRVNÍ VLAŠTOVKA	49
4 LGBT V JAPONSKÉ ANIMACI	52
4.1 YAOI	53
4.2 YURI.....	58
4.3 DOUJINSHI.....	62
4.4 HENTAI	63
ZÁVĚR	66
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	67
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	71
SEZNAM OBRÁZKŮ	72

ÚVOD

Lesby, gayové, transsexuálové a ostatní queer identity existovaly v lidské společnosti odjakživa. V průběhu dějin a napříč jednotlivými kulturami se však pohled na ně změnil. Západní společnost se pomalu dostává z období, kdy byla homosexualita považována za nemoc a homosexuálové byli utlačováni, v horším případě zavíráni do vězení, a stávali se oběťmi homofobie a zločinů z nenávisti. Dnes už naštěstí homosexualita není kriminalizována a gayové, lesby i transsexuálové postupně získávají stále více práv. Avšak i když se dnešní společnost staví k homosexualitě mnohem tolerantněji, homofobie přece jen stále přetrvává. To už však nebrání LGBT komunitě, aby se zviditelňovala a hlásila se o svá práva. LGBT témata pronikla do literatury, hudby, hraného filmu, i dalších oblastí kultury, což potvrzuje mnoho queer festivalů po celém světě. Jednou z oblastí, která však nárůstu popularity těchto témat stále relativně odolávala, je animovaná tvorba. Domnívám se však, že se v současnosti nacházíme na přelomovém bodě, kdy LGBT tématům pomalu otevírá své brány i animace. Tato domněnka mě dovedla k rozhodnutí věnovat se v této práci spojení LGBT světa a animované tvorby.

Ve své práci jsem se rozhodla zmapovat výskyt nebo možnosti čtení LGBT tematiky v kontextu převážně masové animované produkce. Nepochybně existuje množství nezávislých tvůrců zabývajících se ve svých dílech LGBT tematikou, jak dokládá vzrůstající počet těchto filmů na filmových festivalech a přehlídkách, tato díla však kvůli svému omezenému rozšíření mezi diváky a tím pádem velmi slabému až žádnému vlivu na společnost nebyla pro tuto práci důležitá. Zaměřila jsem se tedy na USA, jako na největší a nejvlivnější velmoc animovaného filmu, a Japonsko, které se díky své kulturní odlišnosti jeví jako plodné pro mnou vybrané téma.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DŮLEŽITÉ TERMÍNY

Na úvod je třeba vysvětlit důležité termíny, které budu ve své práci používat.

1.1 LGBT

Zkratka pro termíny **L**esbian, **G**ay, **B**isexual a **T**ransgender, sloužící k označení jiných, než heterosexuálních sexualit. Často však tento termín neslouží k označení pouze leseb, gayů, bisexuálů a transsexuálů, ale i ostatních alternativních sexualit. Někdy se pro upřesnění přidávají také další písmena, sloužící k označení dalších sexuálních menšin, například **Q**, zastupující **Q**ueer nebo **Q**uestioning, **A**, označující **A**sexual a nebo **I** pro **I**ntersexual. Variant však může být i více.

1.2 Gender

Gender je sociální konstrukt, který odkazuje ke kulturním rozdílům mezi muži a ženami. Je důležité poukázat na rozdíl mezi genderem a pohlavím. Zatímco pohlaví je biologicky dané, je to něco, s čím se rodíme, a lze jej rozpoznat podle tělesných sexuálních znaků, gender je vytvářen společností, ve které žijeme. Je to koncept pohlavní identity, který ovlivňuje sociální, psychologické a emocionální znaky člověka asociované s maskulinitou a feminitou.

Teoretička Judith Butler říká, že gender je druh performance. Lidé ukazují svoji mužskost nebo ženskost skrze chování, aktivity, styl oblékání apod. V důsledku tedy svůj gender hrajeme jako divadelní roli. Tím, že příslušnou roli hrajeme, ji také potvrzujeme.

Profesorka Judith Halberstam přirovnává otázku genderu k „problému veřejných záchodků“. Veřejně stále existují pouze dvě kolonky, do kterých můžeme patřit - ženy nebo muži. Skutečnost je však mnohem pestřejší. Navíc neplatí, že gender musí souhlasit s příslušným pohlavím, takže je vytvářen prostor pro další alternativní pohlavní identity.

Harry M. Benshoff a Sean Griffin vysvětlují gender a jeho širší důsledky takto: „*Gender odkazuje na sociální role, které každá daná kultura očekává, že je budou její muži*“

a ženy následovat. Genderová identita tak odkazuje na to, jak osoba vnímá svou vlastní maskulinitu nebo femininitu (cítíte se jako muž nebo žena?), zatímco sexualita odkazuje na výběr sexuálního objektu (ke komu nebo čemu shledáváte, že jste přitahováni?). V západních kulturách připisování mužského genderu často znamená projevení vlastností jako agrese, síla, stoicismus a vůdcovství. Být femininní často znamená připisování „opačných“ vlastností – být pasivní, emocionální a závislý. Sociální význam heterosexuality (a homosexuality) je tak hluboce uspořádaný tradičními představami o genderu: je hypoteticky „normální“ pro dominantní muže hledat pasivní ženy jako sexuální partnerky.¹

1.3 Heteronormativita

Rebecca L. Jones a Richard Wald definují heteronormativitu jako „privilegování a považování za přirozené dominantních verzí heterosexuality.“² Heteronormativita je očekávání, že každý je heterosexuál a že heterosexuality je nadřazená a preferovanější než ostatní sexuality.

1.4 Queer

Queer je pojmem, jehož smysl se průběhu času měnil, a dnes má více významů. Dříve se jeho škála rozprostírala od významu zvláštní, výstřední, až po hanlivý výraz pro gaye. Dnes se však nejčastěji používá jako zastřešující pojem pro všechny nenormativní sexuální identity, někdy i jako synonymum LGBT.

¹BENSHOFF, H. M., GRIFFIN, S. *Queer images: a history of gay and lesbian film in America*. Lanham, Md.: Rowman, c2006, viii, p. 321, s. 7. ISBN 07-425-1972-4.

"Gender refers to the social roles that any given culture expects its men and women to follow. Gender identity thus refers to a person's sense of his or her own masculinity or femininity (do you feel like a man or a woman?), whereas sexuality refers to sexual object choice (to whom or what do you find yourself attracted?). In Western cultures, ascribing to masculine gender often means exhibiting qualities of aggression, strength, stoicism, and leadership. Being feminine often means ascribing to "opposite" qualities—being passive, emotional, and dependent. The social meanings of heterosexuality (and homosexuality) are thus deeply imbricated with traditional notions of gender: it is supposedly "normal" for dominant men to seek out passive women as sexual partners."

²WARD, R., JONES, R. L. *LGBT issues looking beyond categories*. Edinburgh: Dunedin Academic, 2010, s. 7. ISBN 978-190-6716-639.

"Privileging and naturalising of dominant versions of heterosexuality."

Alexander Doty podává vyčerpávající vysvětlení tohoto pojmu:

Queer/queerness se používá

1. Jako synonymum pro gay, lesbické nebo bisexuální.

2. V různých smyslech jako zastřešující termín

(a) pro sjednocení lesbického a/nebo gay a/nebo bisexuálního s malou nebo žádnou pozorností k rozdílům (podobné jako určité použití „gay“ ve smyslu leseb, gayů-mužů, a někdy bisexuálů, transsexuálů a transgender lidí).

(b) k popsání škály odlišných neheterosexuálních postojů, které stojí vedle sebe navzájem.

(c) k předložení těch překrývajících se oblastí mezi lesbami a/nebo gayi a/nebo bisexuály a/nebo ostatními neheterosexuálními postoji a mezi příslušníky jednotlivých těchto skupin navzájem.

3. k popsání neheterosexuální práce, postojů, potěšení a čtení lidí, kteří nesdílejí stejnou „sexuální orientaci“, jako texty, které vytvářejí, nebo na které reagují (například o heterosexuálním vědci lze říct, že dělá queer práci, když píše esej o Gus Van Santově *Mém soukromém Idahu*, nebo někdo gay může těžit queer potěšení z lesbického filmu *Desert Hearts*).

4. k popsání jakéhokoli nenormativního vyjádření genderu, včetně těch spojených s heterosexualitou.

5. k popsání neheterosexuálních věcí, které nejsou jasně označeny jako gay, lesbické, bisexuální, transsexuální nebo transgenderové, ale které se zdají, že naznačují nebo narážejí na jednu nebo více z těchto kategorií, často nejasným, matoucím nebo nesrozumitelným způsobem (například *Buffalo Bill* v *Mlčení jehňátek* nebo postava Katharine Hepburn v *Sylvia Scarlett*).

6. k popsání těch aspektů diváctví, kulturního čtenářství, produkce a textového kódování, které se zdají zakládat prostory ne popsané nebo obsažené uvnitř heterosexuálního, gay, lesbického, bisexuálního, transsexuálního nebo transgenderového chápání, a kategorizace genderu a sexuality - toto je radikálnější chápání queer, protože queerness zde je něco mimo zavedený gender a kategorie sexualit, ne výsledek nejasného nebo matoucího kódování nebo polohování.³

³DOTY, Alexander. *Flaming classics: queering the film canon*. New York: Routledge, 2000, p. 194, s. 6-7. ISBN 0-203-90270-X.

Queer/queerness has been used

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že queer není jasně definovatelným pojmem a je často nutné upřesnit význam queer v konkrétním textu.

1.5 Queer čtení

Queer čtení je způsob čtení filmů a chápání jejich kontextu z queer pohledu a posouzení obsahu textů za hranice heteronormativity. Většina filmů, knih apod. je určena pro heterosexuální publikum a tudíž i charakterů v nich jsou zobrazovány jako heterosexuální nebo je to automaticky očekáváno, a pokud se v příbězích vyskytují homosexuálové, jsou často

1. *As a synonym for either gay, or lesbian, or bisexual.*

2. *In various ways as an umbrella term*

(a) *to pull together lesbian, and/or gay, and/or bisexual with little or no attention to differences (similar to certain uses of “gay” to mean lesbians, gay men, and, sometimes, bisexuals, transsexuals, and transgendered people).*

(b) *to describe a range of distinct non-straight positions being juxtaposed with each other.*

(c) *to suggest those overlapping areas between and among lesbian, and/or gay, and/or bisexual, and/or other non-straight positions.*

3. *To describe the non-straight work, positions, pleasures, and readings of people who don't share the same “sexual orientation” as the text they are producing or responding to (for example, a straight scholar might be said to do queer work when she/he writes an essay on Gus Van Sant's My Own Private Idaho, or someone gay might take queer pleasure in the lesbian film Desert Hearts)*

4. *To describe any nonnormative expression of gender, including those connected with straightness.*

5. *To describe non-straight things that are not clearly marked as gay, lesbian, bisexual, transsexual, or transgendered, but that seem to suggest or allude to one or more of these categories, often in a vague, confusing, or incoherent manner (for example, Buffalo Bill in The Silence of the Lambs or Katharine Hepburn's character in Sylvia Scarlett)*

6. *To describe those aspects of spectatorship, cultural readership, production, and textual coding that seem to establish spaces not described by, or contained within, straight, gay, lesbian, bisexual, transsexual, or transgendered understandings and categorizations of gender and sexuality—this is a more radical understanding of queer, as queerness here is something apart from established gender and sexuality categories, not the result of vague or confused coding or positioning.*

zobrazování velmi stereotypně až urážlivě. Homosexuálové tak neměli žádné hrdiny, se kterými by se mohli ztotožnit, a proto začali dekonstruovat tradiční narativ a odhalovat queer obsah v tomto čtení „mezi řádky“, ve kterém chápou obsah textu nebo filmu na základě jejich zkušenosti.

Homosexuální jedinci navíc museli často čelit násilí a útisku, a proto i homosexuální tvůrci nemohli ve svých dílech mluvit otevřeně a pravý smysl nechali nevyřčený. Jejich vnímaví čtenáři však mohli toto "nevyřčené" dekodovat a pochopit autorův záměr.

Podle Alexandra Dotyho (2000, 1-3) zahrnují produkty populární kultury stejně queerness jako heterosexuality. Jediný rozdíl mezi nimi je, že queer čtení není upřednostňované čtení. Doty zdůrazňuje důležitost sdílení těchto alternativních čtení, abychom si rozšířili naši sdílenou znalost interpretací stejného textu.⁴ Queer čtení je pro tuto práci o animované tvorbě obzvláště důležité, protože si můžeme domýšlet queer kontext a homosexuální orientaci postav podle pouhých náznaků, nebo pokud není explicitně řečeno, že je postava heterosexuální nebo má partnera opačného pohlaví. Queerness je často vyjadřována jinými způsoby než kontaktem nahých těl, líbáním nebo přímými slovními ukazateli; důvodů pro nacházení odlišných významů výrazu je mnoho - psychologické (strach, potlačování), kulturní (útlak) a institucionální (cenzura, obchodování). Avšak i stranou od zábran uvalených těmito faktory je queerness často (a volně) vyjadřována jemnějšími způsoby.⁵

⁴DHAENENS, F., VAN BAUWEL, S. *Queer Resistances in the Adult Animated Sitcom*. Television & New Media, 13(2), 2010, 124–138., s. 128. doi:10.1177/1527476411412397

"According to Alexander Doty (2000, 1-3), popular culture products incorporate as much queerness as they incorporate straightness. The only difference between both is that the queer reading is not the preferred reading. Doty stresses the importance of sharing these alternative readings to broaden our shared knowledge of interpretations of the same text."

⁵DOTY, Alexander. *Flaming classics: queering the film canon*. New York: Routledge, 2000, p. 194, s. 5. ISBN 0-203-90270-X.

"Queerness is frequently expressed in ways other than by nude bodies in contact, kissing, or direct verbal indicators; the reasons for finding different means of expression are many—psychological (fear, repression), cultural (oppression), and institutional (censorship, commerce). Even aside from the constraints imposed by these considerations, however, queerness is often (and freely) expressed in subtle ways."

1.6 Slash fiction

Slash fiction představuje odnož fan fiction, kdy jsou v příbězích, obrázcích apod. vytvářených fanoušky filmové nebo televizní postavy stejného pohlaví zobrazeny v romantickém nebo sexuálním vztahu. Jenkins definuje slash takto: „*Slash je reakcí proti normativní konstrukci mužské sexuality na obrazovce a proti předurčeným stereotypům genderu a sexuality. Opravdu obsahuje možnosti „proměnlivosti erotické identifikace,“ přesvědčení, které je velmi uctíváno queer teorií.*“⁶ Tvůrci slash fiction přistupují k textům podobným způsobem jako queer čtení.

Tradičními oblíbenými postavami slash fiction jsou zejména Kirk a Spock ze Star Treku, Han Solo a Luke Skywalker z Hvězdných válek, Starsky a Hutch nebo Xena a Gabrielle. V animované tvorbě se můžeme se slash fiction setkat zejména u japonského anime. Postavy mužského pohlaví v těchto fikcích zpravidla převažují nad ženskými charaktery. Je zajímavé, že tvůrci slash fiction jsou převážně heterosexuální ženy. *Někteří teoretikové se zaměřují na nedostatek (věrohodných) ženských charakterů, které by umožnily identifikaci s mužskými charaktery, nebo na požadavek na rovnost ve vztazích. Ostatní se soustředí na otázku maskulinity, která se ve slashi pohybuje od způsobu, jak nechat muže projevit své emoce, po silnou kritiku tradiční maskulinity.*⁷

⁶DHAENENS, F., VAN BAUWEL, S., & BILTEREYST, D. *Slashing the Fiction of Queer Theory: Slash Fiction, Queer Reading, and Transgressing the Boundaries of Screen Studies, Representations, and Audiences.* Journal of Communication Inquiry, 2008, 32(4), 335–347., s. 335. doi:10.1177/0196859908321508

"*Slash is a reaction against the normative construction of male sexuality on screen and against predetermined stereotypes of gender and sexuality. It really embraces the possibilities of "a fluidity of erotic identification," a conviction that is very much cherished by queer theory.*"

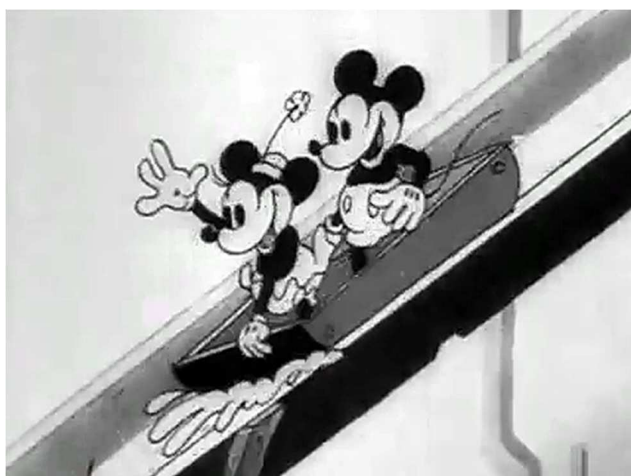
⁷DHAENENS, F., VAN BAUWEL, S., & BILTEREYST, D. *Slashing the Fiction of Queer Theory: Slash Fiction, Queer Reading, and Transgressing the Boundaries of Screen Studies, Representations, and Audiences.* Journal of Communication Inquiry, 2008, 32(4), 335–347., s. 343. doi:10.1177/0196859908321508

"*Some theorists focus on the lack of a (credible) female character to enable identification with the male characters or on an appeal for equity in relationships. Others center on the issue of masculinity, which in slash ranges from a way of letting men express their emotions to a strong critique of traditional masculinity.*"

2 QUEER POTENCIÁL ANIMACE

Animace je tradičně spojována s heteronormativitou, avšak ve své podstatě skrývá velký queer potenciál. Jedním z hlavních aspektů je fluidní povaha genderu a jeho performativita. Podle teoretičky Judith Butler není gender pevně daný a závislý na našem pohlaví, ale je proměnlivý a konstruovaný kulturou. Dal by se přirovnat k roli. Tím, jakou roli hrajeme, utváříme náš gender.

Animované postavy nemají často jasně zobrazené pohlaví, záleží tedy na tom, co a jak předvádějí, a jaké kostýmy používají. Můžeme tak jednoduše proměnit Mickey Mouse do Minnie Mouse jen změnou charakteru jeho gest a převleku. Animace je tedy nejen Disneyho iluzí života, ale i iluzí genderu. Harry M. Benshoff a Sean Griffin k tomu poznamenávají: „*Například kreslené charaktery odhalují svoji identitu skrze způsob, jakým jsou nakresleny: skrze rytmus jejich chůze nebo způsob, jakým manipulují s výrazem tváře. Protože většina kreslených charakterů nemůže být nakreslena se skutečnými pohlavními orgány, animátoři spoléhají na vlastnosti okopírované z lidské kultury, aby vytvořili „iluzi“ genderu.*“⁸

Obr. 1. Mickey a Minnie jsou nakresleni podle stejného modelu, liší se jen v genderově příslušných kostýmech.⁹

⁸BENSHOFF, H. M., GRIFFIN, S. *Queer images: a history of gay and lesbian film in America*. Lanham, Md.: Rowman, c2006, viii, p. 321, s. 74. ISBN 07-425-1972-4.

"For example, cartoon characters reveal their identity through the way they are drawn: through the rhythm of their walk or the way they manipulate their facial expressions. Since most cartoon characters cannot be drawn with actual sexual organs, animators rely on traits drawn from human culture to create the "illusion" of gender."

⁹Mickey and Minnie - Building a Building. *Wikipedia* [online]. 2012, 2012-1-5 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/a/a0/Mickey_and_Minnie_-_Building_a_Building.png

Animace také používá velkou míru stylizace, nadsázky a gest a tím utváří charakter postavy. Díky tomu, že je vnímání postavy založeno často zejména na jejím hereckém výkonu, můžeme snadno měnit její gender. Ke queer povaze animace také přispívá možnost prolínání reality a nereálna a možnost vytvářet fantaskní světy, kde je vše možné, a ve kterém se nemusíme omezovat pouze na dvě pohlaví, nemluvě o anime, které sexualitu překroutilo zcela naruby. Zobrazování nemožného se často také pojí k tělu samotnému, postavy se natahují a smršťují, části jejich těl se oddělují nebo se zcela přetvářejí. Všechny tyto možnosti animace fascinovaly i například Sergeje Michajloviče Ejzenštejna, který byl sám gay a který ... *byl potěšen tím, jak animace vytváří světy, ve kterých se chobotnice mění ve slony. Ryba v osla. Odchýlení se od svého self od jednou a navždy předepsaných norem názvosloví, formy a chování.*¹⁰

Díky výše zmíněným vlastnostem a možnostem animace dává animace velký prostor pro queer čtení. Podle Alexandra Dotyho skrývá animace stejný díl homosexuálního i heterosexuálního kontextu. Rozdíl je v tom, že v naší společnosti je dominantní heteronormativní čtení. Je však zřejmé, že homosexuální publikum tento potenciál dokáže vycítit, a je animovaným světem velmi přitahováno. Pojmenování berlínského gay klubu „Mickey Mouse“, pořádání Gay Days v Disneylandu či počet homosexuálních pracovníků ve společnosti Disney mluví za vše.

Prostor pro queer čtení se otevírá, pokud postava není jasně definována jako heterosexuální. Potom můžeme dekódovat jednotlivé informace jako je například sdílení stejné postele, vystupování navenek jako pár, nebo jen absenci heterosexuálního vztahu a neschopnost nebo neochota najít si partnera opačného pohlaví ve prospěch queer čtení. Díky tomuto pohledu je možné vnímat mnoho animovaných postav jako pravděpodobně homosexuální, od pana Smitherse (*Simpsonovi / The Simpsons, 1989-*) přes Spongeboba (*Spongebob v kalhotách / SpongeBob SquarePants, 1999-*) po Mulan (*Legenda o Mulan / Mulan, 1998*) princeznu Meridu (*Rebelka / Brave, 2012*). Homosexualitu je však možné dekódovat nejen z výše zmíněných sociologických vodítek ale i z pohybu a tvaru těla. Studie výzkumníků z

¹⁰BENSHOFF, H. M., GRIFFIN, S. *Queer images: a history of gay and lesbian film in America*. Lanham, Md.: Rowman, c2006, viii, p. 321, s. 74. ISBN 07-425-1972-4.

"...was delighted in how animation created worlds in which "octopuses turn into elephants. A fish-into a donkey. A departure from one's self from once and forever prescribed norms of nomenclature, form and behavior."

New York University a Texas A&M University "Swagger, Sway, and Sexuality: Judging Sexual Orientation From Body Motion and Morphology" ukázala, že genderově typické kombinace, tj. tubulární tvar těla a výraznější pohyb v ramenou při chůzi u mužů a tvar těla připomínající přesýpací hodiny a výraznější houpání boky u žen jsou vnímány jako heterosexuální, a naopak genderově netypické kombinace jsou vnímány jako homosexuální. Takže muž, který při chůzi houpe boky, což je vnímáno jako femininní pohyb, bude pravděpodobněji vnímán jako homosexuál než ten, který kýve rameny, což je vnímáno jako maskulinní pohyb. Platí zde také úměra, že čím více je pohyb prisuzovaný opačnému pohlaví výraznější, tím spíše je daná osoba vnímána jako homosexuální. U odhadu homosexuality u mužů se pozorovatelé zaměřovali spíše na pohyb těla, zatímco u žen se zaměřovali jak na pohyb, tak na tvar těla.

Z výše zmíněného tedy vyplývá, že autoři mohou do svých animací homosexualitu zakódovat ať již vědomě nebo nevědomě mnoha způsoby a citlivý divák je může opět dekodovat, aniž by byla kdekoli homosexualita explicitně zmíněna.

3 LGBT V AMERICKÉ ANIMACI

Americká animace bezpochyby dominuje světu animované tvorby a také nejvíce udává trendy a ovlivňuje diváky po celém světě. USA se sice označují jako země neomezených možností, americká kultura však vyrostla na puritánských základech, které mnohde přetrvávají dodnes. Je zajímavé sledovat, jak se v tomto kulturním prostředí daří LGBT námětům.

3.1 Disney a jeho heteronormativní impérium

“What would Walt think?”

Společnost Disney si vždy zakládala na dobré pověsti rodinných filmů, ale ve skutečnosti byla s homosexuály spojena více, než by si Walt Disney kdy připustil.

K objasnění souvislostí je třeba širšího kontextu. Na počátku Disneyho působení mezi lety 1924-1930 se tvorba studia výrazně nelišila od podobných studií, která v té době fungovala. V této době vládla animovaným filmům karnevalová nálada a i v Disneyho dílech se objevovalo rebelování proti autoritám, pokleslý humor, násilí, sexuální agresivita a další podobné znaky. I nejznámější Disneyho postava Mickey Mouse se v té době chovala jako násilnický spratek, který s potěšením týrá své animované kolegy.

Ve společnosti se však začaly objevovat hlasy, které požadovaly nenásilné animované filmy pro děti s důrazem na morálku, a pokud chtěl Disney pokračovat ve svém úspěchu, nemohl je ignorovat. Cenzoři a rodiče se pohoršovali nad Mickeyho zlou povahou a tak *se Mickey sám stal ikonou snů všech rodičů - „chlapec z malého města ze středu Ameriky, který . . . používá(l) svůj důvtip, aby přežil, nehledě na překážky, které před ním stojí. “ Mickey stále nadbíhal Minnie, ale spíše s květinami a sladkostmi než výhružkami, že ji vyhodí z letadla, když „s ním nepůjde. “¹¹* Moralistický tón se začal objevovat i v Silly Symphonies,

¹¹GRIFFIN, Sean. *Tinker Belles and evil queens: the Walt Disney Company from the inside out*. New York: New York University Press, c2000, xxiii, p. 292, s. 14. ISBN 08-147-3123-6. *Mickey himself became a parent's dream icon—“the small-town boy from Middle America who . . . use(d) his wits to survive no matter what the obstacles were before him.”³⁰ Mickey would still pursue Minnie, but with flowers and candy rather than by threatening to toss her out of a plane if she didn't “come across.”*

kteří vyznívaly tak, že divák má být poslušný tomu, co mu bylo řečeno, a nevyčínat z davu. Do roku 1935 se tón Disneyho tvorby proměnil úplně a stal se miláčkem společnosti jako záruka dobré rodinné zábavy, a tak také po dlouhou dobu zůstal, jak dokládá dopis studiu z roku 1995: „*Po více než 50 let reprezentovala společnost Walta Disneyho vše, co je v našem národě dobré, čisté a prospěšné. Rodiny se hrnuly do Walt Disney World a Disneylandu, protože věděly, že Walt Disney respektoval a pečoval o tradiční americkou rodinu a její silné morální hodnoty. Na Disneyho se vždy mohlo spolehnout, že poskytne rodičům, stejně jako dětem, rodinnou, dobromyslnou zábavu.*“¹² Společnost Walta Disneyho se od 30. let stala také strážcem tradičních amerických konzervativních hodnot a heterosexuálního patriarchálního systému. Také zavedla nový styl - „iluzi života“, který už nedovoloval manipulaci a transformaci těl animovaných postav jako dříve.

V souladu s tím, jaké hodnoty Walt Disney vyznával, bylo zobrazování genderu a pohlavních rolí v jeho tvorbě velmi stereotypní. Disney měl velice konzervativní pohled na ženy a jejich místo ve společnosti. Hrdinky jeho filmů byly buď mladé a krásné, nebo staré a pečující, nebo ošklivé a zlé. V každém případě byly pasivní a naplněním jejich osudu bylo manželství nebo péče o děti. Muži oproti tomu byli zobrazováni jako silní, aktivní, autoritativní a odvážní. Ženy byly buď jejich podpurným prvkem, nebo jejich trofejí. V dřívějších animovaných dílech se objevovaly hlavní postavy zejména mužského pohlaví a ženské postavy (např. Minnie Mouse nebo Daisy Duck) byly jen jejich doplňky a zabíraly značně méně času na obrazovce. Pozdějším Disneyho princeznám bylo povoleno trochu aktivnější a samostatnější chování ale pouze za cílem spojení s mužem. Touto stereotypizací vysílal Disney svým dětským divákům sdělení o tom, jak by měl vypadat a chovat se správný muž a správná žena a jak by měli plnit svou příslušnou genderovou roli.

Když se zaměříme na Disneyho záporné charaktery, zjistíme, že velmi často jejich gender neodpovídá pohlaví. Setkáváme se tak s maskulinními ženami a zženštilými muži, odporujícími Disneyho imperativu o pohlavních rolích, kteří jsou ztělesněním zla. Toho schéma mohlo později v dětech vyvolat i homofobii. To, jak velký měl Disney vliv, dokládá

¹²GRIFFIN, Sean. *Tinker Belles and evil queens: the Walt Disney Company from the inside out*. New York: New York University Press, c2000, xxiii, p. 292, s. 3. ISBN 08-147-3123-6.

"For more than 50 years Walt Disney Company has represented all that is good and pure and wholesome in our nation. Families flocked to Walt Disney World and Disneyland because they knew that Walt Disney respected and nurtured the traditional American family and its strong moral values. Disney could always be counted on to provide parents and children alike with family-friendly, good-natured entertainment."

Sam Abel: „*Práce Disneyho studia definuje genderovou normu pro zbytek animovaného světa, jednak díky dominanci Disneyho na animovaném trhu a v populární představivosti, a jednak díky blízkosti Disneyho genderové normy s celkovou normou ve společnosti.*“¹³

S tím, jak Disney propagoval heterosexuální rodinu a její konzervativní hodnoty, je na první pohled překvapivé, kolik měl homosexuálních fanoušků, kteří si ve filmech našli pro ně přitažlivý podtext. Avšak existuje mnoho důkazů o tom, jak velký měl Disney význam pro homosexuální komunitu.

Začněme s Mickey Mousem. I když je prezentován jako mužská postava, vypadá spíše jako dítě s ne úplně jasným pohlavím a od Minnie ho odlišuje jen oblečení, takže otevírá velké možnosti pro queer čtení. Mickey Mouse se tak brzy stal kódem v některých gay a lesbických komunitách.

Zejména ve své rané tvorbě používal Disney rád humor, který se týkal pozadí. Postavy dostávaly výprask, padaly na zadek, diváci si mohli užít časté záběry na kolébající se pozadí kačera Donalda a podobně, což mohlo přitahovat homosexuální diváky. Mezi velké obdivovatele Disneyho patřili i homosexuálové E. M. Foster a Sergej Ejzenštejn, které oslovil queer charakter Disneyho filmů. Sean Griffin tuto fascinaci vysvětluje na příkladu *The Three Caballeros* (1944): „*Ve svém použití anarchie, přeměn, sexuální agresivity a butt humor*¹⁴ vynikají *The Three Caballeros* jako příklad pro vše, co Foster a Ejzenštejn shledávali na Disneym fascinujícím.“¹⁵

¹³ABEL, Sam. *The Rabbit in Drag: Camp and Gender Construction in the American Animated Cartoon.*, s. 185. doi: 10.1111/j.0022-3840.1995.00183.x
The work of the Disney studios defines the gender norm for the rest of the cartoon world, both because of the dominance of Disney in the cartoon market and in the popular imagination, and because of the proximity of Disney's gender norm to that of society at large.

¹⁴butt humor- druh humoru, kde hraje hlavní roli pozadí postavy, např. nakopávání do pozadí, plácání apod.

¹⁵GRIFFIN, Sean. *Tinker Belles and evil queens: the Walt Disney Company from the inside out.* New York: New York University Press, c2000, xxiii, p. 292, s. 62. ISBN 08-147-3123-6.
In its use of anarchy, metamorphosis, sexual aggressiveness and "butt" humor The Three Caballeros stands out as an example for everything that Forster and Eisenstein found fascinating in Disney.

Obr. 2. Příklad „butt humour“ v *The Three Caballeros*.¹⁶

Velkým přitažlivým a fascinujícím elementem se ukázala být fantazie. Oblíbenost fantazie u homosexuálů, zejména mužů, je dlouho známá, ať už šlo o hollywoodské muzikály, pro gaye ikonický film *Čaroděj ze země Oz* nebo v našem případě Disneyho animované filmy. Důkazem této obliby jsou i přezdívky pro homosexuální muže z říše fantazie jako „fairy“, „queen“ a „princess.“ Když se podíváme na podmínky, ve kterých mnoho queer lidí žilo, pochopíme, proč byla fantazie v jejich životě tak důležitá. Tito lidé byli nuceni svou pravou orientaci skrývat, nebo se museli potýkat s homofobií a násilím, které většinová společnost a instituce schvalovaly nebo dokonce podporovaly. Představitivost jim poskytovala alternativní pohled na realitu a svět, ve kterém nebyli vítáni, a který jejich orientaci považoval za nemoc nebo za hřích. Únik do fantazie a pohádek pro ně byl jednou z možností, jak si takový život odlehčit. S filmy, kde i neživé věci ožívají a radují se, to bylo více než možné.

Dalším atraktivním elementem pro homosexuální diváky jistě byly i příběhy o outsidersích, ve kterých mohli najít paralelu ke svému životu. Mezi takové patří například *Ošklivé káčátko* (*The Ugly Duckling*, 1939), *Dumbo* (1941), *Býk Ferdinand* (*Ferdinand the Bull*,

¹⁶Caballeros Disney. *The Disney Wiki* [online]. 2011, 2011-8-21 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: http://disney.wikia.com/wiki/File:Caballeros-disneyscreencaps_com-7947.jpg

1938), *Nerozhodný drak* (*The Reluctant Dragon*, 1941) a další. Poslední dva zmíněné vypráví o hrdinech, kteří mají k typické mužnosti daleko. Býk Ferdinand raději zasněně čichá ke kytičkám, než prohání matadory při býčích zápasech, a drak (který díky svým dlouhým řasám, vysokému hlasu a gestům připomíná spíše dračici) zase nejraději píše básně a popíjí čaj s elegantně zvednutým malíčkem. Tato jinakost, která je v těchto dílech okolní společností tolerována, otevírá možnosti pro queer čtení, v případě *Nerozhodného draka* se přímo nabízí. O to více, když si uvědomíme, že v té době se za homosexuály považovali pouze zženštilí muži.

Obr. 3. Zženštilý drak si dopřává čaj z růžového porcelánu v *Nerozhodném drakovi*.¹⁷

Samostatnou kapitolou, proč queer komunita oceňovala a oceňuje Disneyho tvorbu, jsou jeho záporné charaktery, kolem kterých se dokonce vytvořila celá fanouškovská subkultura. Jak už jsem zmínila výše, časté schéma tvorby Disneyho padouchů vychází z připsání "nepřirozeného" genderu příslušné postavě, takže tu je pak možno číst jako transgender nebo homosexuální postavu. *Mnoho queer osob oceňuje Disneyho zlé královny a zlomyslné macechy, jako by byly animované verze mužských drag queen*¹⁸, což v jistém

¹⁷32308. *The Disney Wiki* [online]. 2012, 2012-6-29 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://disney.wikia.com/wiki/File:32308.jpg>

¹⁸*drag queens- muži, kteří pomocí přehnaného femininního chování, převleku a často výrazného líčení předvádějí nebo karikují ženy, převážně ze zábavních důvodů.*

smyslu jsou: jsou nadživotně velké ženské charaktery vytvořené a „hrané“ povětšinou mužskými animátory.¹⁹

Obr. 4. Záporné ženské charaktery - Cruella de Vil a Paní všeho zla.^{20,21}

Zlá královna (The Evil Queen) (*Sněhurka a sedm trpaslíků / Snow White and the Seven Dwarfs*, 1937), Paní všeho zla (Maleficent) (*Šípková Růženka / Sleeping Beauty*, 1959), Cruella de Vil (*101 dalmatinů / 101 Dalmatians*, 1961), a čarodějnice Uršula (Ursula) (*Malá mořská víla / The Little Mermaid*, 1989) - tyto všechny nápadně připomínají svými ostrými rysy muže a svým výrazným líčením a teatrálními pohyby se snaží působit jako elegantní divy, ale výsledek připomíná spíše přehrávání genderu jako divadelní role - přesně tak, jak to dělají transvestité. Disneyho animátoři dokonce přiznali, že se při vytváření Uršuly nechali inspirovat drag queen Divine. Tyto zlé hrdinky se navíc snaží podlomit heterosexuální nadvládu a rozdělit hlavního hrdinu a hrdinku. Dělají to navíc za účelem svého specifického zájmu (ať už je to získání moci nebo kožichu) a ne proto, že by se chtěly zmocnit hlavního hrdiny pro sebe, což může queer publikum oceňovat.

¹⁹BENSHOFF, H. M., GRIFFIN, S. *Queer images: a history of gay and lesbian film in America*. Lanham, Md.: Rowman, c2006, viii, p. 321, s. 75. ISBN 07-425-1972-4.

Many queers appreciate Disney's evil queens and wicked stepmothers as if they were animated versions of male drag queens, which in a way, they are: they are bigger-than-life female characters created and "performed" by mostly male animators.

²⁰101 dalmatians. *The Disney Wiki* [online]. 2014, 2014-3-26 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://disney.wikia.com/wiki/File:101-dalmatians-disneyscreencaps.com-1291.jpg>

²¹Malefica. *Wikipedia* [online]. 2011, 2014-3-9 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Malefica.jpg>

Obr. 5. Je očividné, že modelem pro čadodějnici Uršulu byla drag queen Divine.²²

Mužské záporné postavy také nejsou zrovna příkladem ideální maskulinity. Stejně jako jejich ženské kolegyně často používají make-up, mají vystouplé lícní kosti a úzkou čelist a často se chlubí pěstěným knírkem a pečlivě vybraným zdobným oděvem, jak si můžeme všimnout například u Džafara (Jaffar) (*Aladin / Aladdin*, 1992), guvernéra Ratcliffa (*Pocahontas*, 1995) nebo kapitána Hooka (*Petr Pan / Peter Pan*, 1953). Mnoho z nich se vyznačuje vybraným chováním, které připomíná anglické dandy (např. Honest John (*Pinnocchio*, 1940), kapitán Hook), a překultivovanou mluvou (Šírkán (Shere Khan) (*Kniha džunglí / The Jungle Book*, 1967) a Scar (*Lví král / The Lion King*, 1994). Konkrétně Scar podněcuje vnímání své osoby jako zhrzeného homosexuála, který čeká na svoji příležitost svrhnout heterosexuální patriarchát. Scara a Džafara animoval Disneyho přední animátor, homosexuál Andreas Deja, který nepopírá, že by jeho orientace a znalost gay kultury ovlivnila charakter jím animovaných postav.

²²Divine Totally Looks Like Ursula. *Cheezburger* [online]. 2014 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://cheezburger.com/4469389824>

Obr. 6. Záporné mužské charaktery - Džafar a guvernér Ratcliffe.^{23,24}

Zajímavý je rovněž vývoj genderové politiky u Disneyho za Waltova života a po něm. Stejně tak, jak Walt Disney přísně dbal na tradiční pohlavní role ve svých filmech, tak vládl i pevnou otcovskou rukou ve svém studiu. Ženy měly přísný zákaz nosit kalhoty, zaměstnanci byli zpravidla separováni na základě pohlaví a dokonce měli i přestávku na oběd v různou dobu, aby se muži a ženy neselekávali. Jakékoli náznaky sexuálního chování se trestaly i vyhazovem. Díky této politice si mezi některými vysloužilo studio přezdívku Mickeyho klášter (Mickey's Monastery). Samozřejmě, že za takových podmínek zůstávali homosexuálové a lesby pracující pro Disneyho v utajení.

Po Waltově smrti v roce 1966 se však začaly ve společnosti dít výrazné změny. Stonewallské nepokoje v roce 1969 odstartovaly boje gayů proti diskriminaci a za svá práva a homosexuální menšina začala být více viditelná než kdy předtím. To se samozřejmě projevilo i ve společnosti Disney, i když tento proces trval ještě dlouho. Roku 1984 se do vedení společnosti Disney dostali Michael Eisner a Frank Wells, kteří s sebou přivedli i spoustu nových zaměstnanců, z nichž mnozí neskrývali svoji homosexuální orientaci. Patřili mezi ně například i textař Howard Ashman a hudebník Elton John. *Roku 1991 celá společnost (ne pouze studio) formálně zavedla nediskriminační politiku na základě sexuální orientace.*²⁵

²³Jafar. *Wikipedia* [online]. 2008, 2008-9-7 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Jafar.jpg>

²⁴Governor Ratcliffe. *Disney's Pocahontas* [online]. 2012, 2012-6-12 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <https://sites.google.com/site/b10010020a1c/main-character/ratcliffe>

²⁵GRIFFIN, Sean. *Tinker Belles and evil queens: the Walt Disney Company from the inside out*. New York: New York University Press, c2000, xxiii, p. 292, s. 107. ISBN 08-147-3123-6. *In 1991, the entire company (not just the studio) formally instituted a nondiscrimination policy based on sexual orientation.*

V roce 1992 se konal první meeting homosexuálních zaměstnanců. Výsledkem tohoto setkání se stala nová zaměstnanecká skupina LEAGUE (Lesbian And Gay United Employees). Když potom Eisner zjišťoval počet homosexuálních zaměstnanců kvůli požadavku výhod pro jejich partnery a partnerky, dospěl k tomu, že pro společnost Disney pracuje zhruba 40% gayů a leseb. To dokazuje, jak silnou měl Disney přitažlivost pro tuto komunitu.

V Disney si brzo uvědomili, jak by se dala jejich atraktivita pro homosexuální diváky využít ke zvýšení zisku, a že homosexuální zákazník si spíše koupí dražší sběratelské kousky a limitované edice než levné hračky pro děti. *Disney chce více peněz, a pokud to znamená kývnutí potenciálním homosexuálním zákazníkům, tak budiž. Je důležité rozpoznat, že toto je ekonomický tlak - tato kapitalistická agenda - která vedla Disneyho k rozpoznání „gay trhu“ pro své produkty, a ne „gay agenda.“*²⁶ Homosexuálové se tedy stali novou marketingovou cílovou skupinou. *Zatímco tento nový Disney se může zamlouvat „gay trhu“, neznamená to nutně, že se musí zamlouvat „queer trhu.“*²⁷ Je důležité podotknout, že tato marketingová cílová skupina se skládala výhradně z bílých, dobře vydělávajících mužů ve středních letech. V 90. letech se začaly pořádat i gay a lesbické akce v Disneylandu. *Cestovní agentura The Odyssey Tour začala pronajímat park na jednu noc v roce (obvykle během začátku zimy, tradičně mimo sezónovém období pro park) aby zde mohla pořádat „Gay Nights“.*²⁸ Tyto akce byly většinou prezentovány jako charitativní večery na pomoc nemocným AIDS, ale některé organizace je uváděly otevřeně jako „*Gay & lesbický den v kouzelném království, které Walt postavil.*“²⁹ Samozřejmě, že si v Disney museli počínat opatrně s reklamami cílenými na gaye, aby neztratili svou hlavní cílovou skupinu - rodiny s dětmi, takže

²⁶ GRIFFIN, Sean. *Tinker Belles and evil queens: the Walt Disney Company from the inside out*. New York: New York University Press, c2000, xxiii, p. 292, s. 18. ISBN 08-147-3123-6. *Disney wants more money, and if that means giving a nod to potential homosexual customers, then so be it. It is important to recognize that it is these economic pressures—this capitalist agenda—that have led Disney to recognize a “gay market” for its product, and not a “gay agenda”*

²⁷ GRIFFIN, Sean. *Tinker Belles and evil queens: the Walt Disney Company from the inside out*. New York: New York University Press, c2000, xxiii, p. 292, s. 207. ISBN 08-147-3123-6. *While this new Disney may appeal to a “gay market,” it may not necessarily appeal to a “queer market.”*

²⁸ GRIFFIN, Sean. *Tinker Belles and evil queens: the Walt Disney Company from the inside out*. New York: New York University Press, c2000, xxiii, p. 292, s. 191. ISBN 08-147-3123-6. *The Odyssey Tours travel agency began renting out the park one night a year (usually during the early winter, traditionally a slow period for the park) to hold “Gay Nights” at the park.*

²⁹ GRIFFIN, Sean. *Tinker Belles and evil queens: the Walt Disney Company from the inside out*. New York: New York University Press, c2000, xxiii, p. 292, s. 191. ISBN 08-147-3123-6.

často využívali jako záminku již zmíněnou pomoc nemocným AIDS a nebo používali „window advertising“, gay slang a skryté zprávy. Tyto reklamy a rozhovory s gay pracovníky Disney společnosti se také zpravidla objevovaly jen v gay periodikách a k širší veřejnosti se nedostaly.

Obr. 7. Timon ve Lvím králi: „Co chcete, abych udělal, převléknul se za ženskou a dělal hula?“
 ("What do you want me to do, dress in drag and do the hula?")³⁰

Sean Griffin vysvětluje, co queer menšinu na Disneylandu přitahovalo: „Schopnost „žít“ aspoň na krátkou chvíli ve světě fantazie reprezentovaným Disneyho filmy a televizními programy se zdála mít velkou přitažlivost pro mnoho leseb a gayů.“³¹ Do Disneylandu to ale netáhlo jen zákazníci, ale i pracovní sílu. V 80. letech se v homosexuální komunitě rozneslo, že mnoho ze zaměstnanců Disneylandu je homosexuálních a o to víc se jich zde ucházelo o práci. Jane Keunz zjistila, že zde pracovalo odhadem 25-75% gayů a leseb.

“Gay & Lesbian Day At the Magical Kingdom That Walt Built.”

³⁰Timon Lion King. *TOON IMAGES* [online]. 2008 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://southseascinema.org/Toon%20Images/LION%20KING%20Meercat%20Hula%20crop.jpg>

³¹GRIFFIN, Sean. *Tinker Belles and evil queens: the Walt Disney Company from the inside out*. New York: New York University Press, c2000, xxiii, p. 292, s. 123. ISBN 08-147-3123-6. *The ability to “live,” even for a short moment, in the fantasy world represented in Disney’s motion pictures and TV shows, seems to have a strong appeal to many lesbians and gay men.*

Za Eisnerovy vlády se také změnil způsob, jakým studio přistupovalo ke queer čtení. *Jednotlivci, kteří oceňovali Disneyho z neheterosexuální perspektivy od 30. do 70. let, podvrtně „četli proti proudu“ toho, co mělo studio na mysli. V protikladu k tomu byly některé charaktery ve filmech a pořadech produkovaných Disneyem otevřeně homosexuální a běžné noviny poukazovaly na otevřeně homosexuální umělce, kteří pracovali na dalších Disneyho filmech a pořadech.*³² Tím, že studio přiznávalo sexualitu svých zaměstnanců a její vliv na tvorbu, v podstatě queer čtení autorizovalo a podporovalo jej tím, že do filmů záměrně vkládalo elementy, které homosexuální publikum oceňovalo. Toto kontrolované čtení však způsobilo, že se jeho charakter proměnil z dřívějšího queer na víceméně pouze gay.

Queer potenciál můžeme najít například v textech Howarda Ashmana, který pracoval na *Malé mořské víle (The Little Mermaid, 1989)*, *Krásce a zvířeti (Beauty and the Beast, 1991)* a *Aladinovi (Aladdin, 1992)* a během práce na posledním zmíněném zemřel na AIDS. Ashman se do těchto filmů vždy snažil začlenit "wish song", kde hlavní charakter vyslovuje své přání. Často se toto přání týká úniku z jejich světa a od jejich života. *Obě Kráska a Ariel ve svých „wish songs“ vyslovují pocity běžné mezi homosexuály, pocity oddělení a touha po přijetí - především přijetí lásky, kterou cítí.*³³

Dalším zaměstnancem Disney, který přispěl k homosexuálnímu zabarvení Disneyho filmů byl Andreas Deja. Deja animoval zlé charaktery jako Scara a Džafara, kterým vtisknul přehnanou eleganci a vytríbené chování a jistou teatrálnost, často se vyskytující mezi gayi. Vedle nich pracoval i na hypermuskulárních postavách Tritona (*Malá mořská víla*) a Gastona (*Kráska a zvíře*), pro něž čerpal inspiraci z kultu těla, který se rozbuje v homosexuálních komunitách v 80. letech.

³²GRIFFIN, Sean. *Tinker Belles and evil queens: the Walt Disney Company from the inside out*. New York: New York University Press, c2000, xxiii, p. 292, s. 137. ISBN 08-147-3123-6.

Individuals who appreciated Disney from a non-straight perspective from the '30s to the '70s were subversively "reading against the grain" of what the studio had intended. In contrast, some characters in Disney-produced films and television were overtly homosexual, and mainstream newspapers were pointing out the openly homosexual artists who were working on other Disney films and television.

³³GRIFFIN, Sean. *Tinker Belles and evil queens: the Walt Disney Company from the inside out*. New York: New York University Press, c2000, xxiii, p. 292, s. 151. ISBN 08-147-3123-6.

Both Belle and Ariel in their "wish songs" voice feelings common amongst homosexuals, emotions of separation and longing for acceptance—particularly acceptance of the love they feel.

Jako queer postavy můžeme číst i Džina (*Aladin*) a Timona a Pumbu (*Lví král*). Džin v průběhu filmu mění všelijaké převleky a role (někdy narážející na homosexuální stereotypy) a přiznává jistou náklonnost k Aladinovi: „*Taky tě začínám mít celkem rád chlapče ... ne, že bych chtěl jít kupovat závěsy nebo tak něco*“³⁴ To, o jaký druh náklonnosti se jedná, je už na naší interpretaci. Timon a Pumbaa, žijící spolu v džungli mohou být také snadno čitelní jako homosexuální pár, který si ponechá malé lvíče. Obzvláště připomeneme-li si Timonův výstup jako havajská tanečnice. Tyto tři postavy jsou ale zobrazovány pozitivně, jelikož se snaží pomoci hlavnímu hrdinovi naplnit svou heterosexuální roli.

Na konci Malé mořské víly vytvoří Triton svým trojzubcem nad vzdalující se lodí duhu a následuje polibek Ariel a Erika, kterým původně nebyla jejich láska přána. Toto sdělení spolu s duhou - symbolem pestrosti sexualit a LGBT hnutí je pro queer senzitivní osoby nepřehlédnutelné.

Obr. 8. Duha nad lodí novomanželů v Malé mořské víle.³⁵

³⁴ GRIFFIN, Sean. *Tinker Belles and evil queens: the Walt Disney Company from the inside out*. New York: New York University Press, c2000, xxiii, p. 292, s. 148. ISBN 08-147-3123-6.

“I’m getting kind of fond of you too, kid . . . not that I want to go shopping for curtains or anything.”

³⁵ LM26. *The Hollywood news* [online]. 2014 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://www.thehollywoodnews.com/wp-content/uploads/LM26.jpg>

Je důležité podotknout, že i když Disney ať už nevědomky nebo později záměrně, poskytoval možnost queer čtení, vždy měl větší potenciál pro gaye než pro lesby. Jednak se v Disneyho filmech tradičně vyskytovalo více mužů a i zlé charaktery ženského pohlaví připomínaly spíše drag queens, což opět oceňovali spíše muži. S Disneyho hrdinkami, které většinou toužily po romantickém spojení s mužem, se lesbické publikum moc neztotožňovalo. Důvodem této mužské dominance ve filmech byla jistě i dominance mužů ve studiu i celém filmovém průmyslu. Je potom pochopitelné, že i Disneyho tvorba se ubírala z mužským, potažmo gay úhlem pohledu. Jedna z posledních Disney-Pixar princezen, Merida (Rebelka / Brave, 2012) se už ale vzdaluje tradičnímu pojetí ženské role a dokonce se i šušká o její lesbické orientaci. Ve filmu samotném však není nic takového potvrzeno a vzhledem k tomu, že další ženské postavy ve filmu jsou její matka a služka, je její orientace čistá domněnka. Co se týče transgender tematiky, u Disneyho filmů moc nepochodíme. Jediným charakterem, u kterého se občas objeví transgender narážka a několik cross-dressing momentů, je Pleakley z *Lilo & Stitch* (2002).

3.2 Warner Bros. a jejich queer charaktery

Ostatní americká studia vedle Disney kolem sebe nevytvořila auru počestné rodinné zábavy, a tak mohla klidně pokračovat ve stylu vtipných animovaných filmů, kde nechyběla agresivita, násilí, nadsázka, bláznivé honičky, narážky a spousta gagů. Volnější byl také přístup k sexualitě, která zřídka splňovala konzervativní normy tehdejší společnosti. V jejich animovaném světě (obzvláště u Warner Bros.) navíc dominovaly mužské charaktery a tak bychom zde obtížně hledali „normální“ heterosexuální vztahy. Charaktery u Warner Bros. také zpravidla nenosily žádné oblečení, až na pár výjimek, jako např. prasátko Porky, ale i to má jenom horní díl oblečení. I když byly nahé, neměly zobrazeny žádné pohlavní znaky, podle kterých bychom na první pohled poznali, jestli jde o charakter mužského nebo ženského pohlaví. Konstrukce genderu tedy závisela víceméně na chování postavy a případně na jejím převleku, a byla tak snadno manipulovatelná a zaměnitelná, což samo o sobě vytvářelo queer potenciál. Navíc v těchto filmech neexistují ani fyzikální zákony, natož pak zákony genderu. Warner Bros. tak místo naplňování standardní konstrukce genderu proti těmto normám rebelují.

Nejvýraznější postavou v tomto ohledu je bezpochyby Bugs Bunny. Pokud zrovna neokousává svoji mrkev, pak ho můžeme velmi často najít v nějakém převleku, zejména ženském³⁶.

Sean Griffin k tomu poznamenává: „*V podstatě se Bugs Bunny převlékal ve svých filmech tak často, že o jeho queer potenciálu byly napsány celé články.*“³⁷ Griffin přišel i se zajímavým poznatkem ohledně Bugsovy identity. Bugs totiž není muž, jak obvykle transvestité nebo cross dresseři bývají, ale králík, což věc z genderového pohledu ještě více komplikuje: *Celý obraz Bugse Bunnyho v převleku pozvedává další záležitost unikátní pro animaci: ať už v převleku nebo mimo něj, Bugs Bunny je pokaždé v převleku jako člověk. Následkem toho, když vidíme Bugse mít rtěnku a paruku, je to jako vidět genderově neutrálního králíka, který se chová jako člověk-muž, předstírající že je člověk-žena.*³⁸

Ve svých začátcích Bugs provokoval a urážel své nepřátele tím, že jim vtisknul vášnivý polibek. Později se ale stal rafinovanějším a začal ve svém boji jako zbraň více využívat převleky a performance. Ty používá jednak pro navození komických situací a gagů a jednak k přelstění a ponížení nepřítele. Jeho specialitou je taktika svedení nepřítele. Bugs se převlékne za ženu, a nutno poznamenat že za velmi sexy ženu, a tomu také odpovídá jeho vyzývavé koketní chování, pomocí kterého nepřítele odvádí od jeho původního záměru - lovení králíků. Jak poznamenal Sam Abel: „*Jediným opravdu femininním charakterem v celém světě u Warner je Bugs v převleku; je to téměř jako přístup Kabuki, kde pouze muž může hrát „pravou“ ženu.*“³⁹ Často však převlek není dokonalý a to nás nenechává na pochybách, že to, co vidíme, je opravdu jen Bugs v převleku. A Bugsův nepřítel, ať už je to Elmer Fudd

³⁶převlek - v tomto smyslu vycházející z anglického „drag“ - převlek, který je asociován s oblečením a genderovou rolí opačnou k pohlaví nositele

³⁷BENSHOFF, H. M., GRIFFIN, S. *Queer images: a history of gay and lesbian film in America*. Lanham, Md.: Rowman, c2006, viii, p. 321, s. 37. ISBN 07-425-1972-4.

"In fact, Bugs Bunny cross-dressed so frequently in his films that entire articles have been written about his queer potential."

³⁸BENSHOFF, H. M., GRIFFIN, S. *Queer images: a history of gay and lesbian film in America*. Lanham, Md.: Rowman, c2006, viii, p. 321, s. 75. ISBN 07-425-1972-4.

The image of Bugs Bunny in drag raises another issue unique to animation: in or out of a dress, Bugs Bunny is always already in drag as a human being. Consequently, to see Bugs wearing lipstick and a wig is to see a drawing of a gender-neutral rabbit acting like a human male pretending to be a human female.

³⁹ABEL, Sam. *The Rabbit in Drag: Camp and Gender Construction in the American Animated Cartoon.*, s. 194. doi: 10.1111/j.0022-3840.1995.00183.x

"The only truly feminine character in all of Warner is Bugs in drag; it is almost a Kabuki attitude, that only a man can play a "real" woman."

nebo kdokoli jiný, díky tomu pročitne a zjistí, že byl podveden a nechal se napálit, což jej rozlítí ještě více.

Vnímání Bugse jako transvestity je očividné, ale pokud bychom chtěli vnímat Bugse skrze queer čtení jako homosexuála, můžeme si všimnout, že nejeví moc zájem o ženy a že používá výrazy, která se v té době objevovaly ve slovníku homosexuálů. Bugs také používá převlek, aby zakryl svoji pravou podobu. Sean Griffin vysvětluje souvislost s homosexualitou: „*A přece, jak Daffy a Bugs ukazují, kostým a performance mohou být jedincem použity pro skrytí toho, co jedinec nechce odhalit. Kolik mužů vědomě přehrávalo maskulinitu, aby zakryli svou homosexualitu?*“⁴⁰ Kromě toho rád provokuje i bez převleku, a pokud je zrovna v převleku, náležitě si to užívá. Pokud bychom chtěli jít hlouběji, můžeme analyzovat jeho vztah s Elmerem (vlastnícím zbraň - evokující falický symbol) jako homoerotický. Právě nerovnost maskulinit (zde schéma lovec-kořist) se často využívá v gay erotických textech. Navíc Elmer nevypadá, že by chtěl Bugse zabít, spíše ho baví potěšení z lovu, protože přiznává, že je vegetarián. Sám je navíc osamělý muž ve středních letech a jeho agresivita může odhalovat jeho potlačovanou homosexualitu a lovení Bugse může ukazovat jeho touhu po homosociálním vztahu. Bugsova sexualita je tedy otázkou, ale pokud není gay, tak je přinejmenším výrazně queer.

I když je Bugs queer, publikum jej miluje. Warner Bros. se vyhnuli Disneyho schématu queer = záporná postava a uspěli. *Když se Bugs převléká za ženu, vidíme pozitivní model, který není vázaný k tradičním vzorům genderového chování, který nejen že prchá díky překročení genderu, ale který skrze to triumfuje.*⁴¹

⁴⁰GRIFFIN, Sean. *Pronoun Trouble': The Queerness of Animation*. Spectator, 1994, s. 103. *Yet, as Daffy and Bugs show, costume and performance can be used by an individual to hide what an individual might not want to reveal. How many men were consciously overperforming masculinity to hide their homosexuality?*

⁴¹ABEL, Sam. *The Rabbit in Drag: Camp and Gender Construction in the American Animated Cartoon.*, s. 191. doi: 10.1111/j.0022-3840.1995.00183.x *When Bugs cross-dresses, we see a positive role model who is not tied to traditional patterns of gendered behavior, who not only gets away with gender transgression, but who triumphs through it.*

Obr. 9. Bugs Bunny ve dvou z jeho čtýřech dámských převleků.^{42, 43}

Další z říše Warner Bros., které lze až příliš jasně číst jako gaye, jsou Goofy Gophers. Tito dva gentlemani se na rozdíl od většiny ostatních k sobě chovají až podezřele slušně a spolupracují spolu velmi sešraně. Navíc spolu i bydlí. Nelze přehlédnout ani jejich elegantní a přehnaná gesta a mluvu plnou citoslovcí a zdvořilých frází, které evokují stereotypní obraz gaye. Když k tomu přičteme fakt, že nejsou vůbec maskulinní, nejednomu divákovi vyjde, že musí být partneři.

3.3 Americké animované seriály

Amerických animovaných seriálů existuje nespočet, proto jsem se rozhodla rozebrat jen ty nejznámější a nejvlivnější a na jejich příkladech zanalyzovat zobrazování a přístup k LGBT záležitostem.

3.3.1 Městečko South Park (*South Park*)

Tento kontroverzní seriál o malém americkém městě, který se vysílá již od roku 1997, se rozhodně zobrazování homosexuality ani jiných alternativních sexualit nebrání. Několik epizod tohoto seriálu je dokonce věnováno převážně homosexualitě. Pod slupkou nadávek a

⁴²LM26. *History of Animation* [online]. 2010, 2010-3-1 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://cpocalyk.files.wordpress.com/2010/03/rabbitduck4.jpg>

⁴³What's opera. *The Journal of Cartoon Overanalyzations* [online]. 2008, 2008-2-5 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://cpocalyk.files.wordpress.com/2010/03/rabbitduck4.jpg>

nechutností se South Park často zabývá i vážnějšími tématy jako je tolerance, sňatky osob stejného pohlaví, změna pohlaví a podobně, ale vždy svým vlastním způsobem. V South Parku žije i několik homosexuálů, které ostatní berou jako součást společnosti.

Nejvýraznější gay postavou je nepochybně Big Gay Al, stereotypní postarší homosexuál, který na své opálené kůži nechává vyniknout pastelové barvičky svého oblečení a na rozdíl od jiných postav v South Parku se chlubí výraznými řasami. Big Gay Al se objevuje už v první sérii v epizodě *Big Gay Al's Big Gay Boat Ride*. V této epizodě řeší Stan „problém“, že jeho nový pes Sparky je gay. Stěžuje si, že nechce mít psa homosexuála, Sparky to zaslechne a uteče do hor. Když ho potom Stan hledá, najde ho v útulku pro homosexuální zvířata Big Gay Ala. Big Gay Al vezme Stana na projížďku lodí, kde mu ukáže, že homosexuálové existovali i v historii a vysvětlí mu, že být gay je přirozené. Stan to pochopí a svého Sparkyho přijme takového, jaký je. Zpátky v městečku pak svoji nově nabytou vědomost, že být gayem je v pořádku, předá i ostatním a i další majitelé se šťastně shledají se svými homosexuálními zvířaty. Tato epizoda (a nejen tato) jasně vysílá zprávu o toleranci jiných sexualit, za což byl South Park v minulosti oceňován GLAAD (Gay and Lesbian Alliance Against Defamation) i dalšími aktivisty.

Obr. 10. Big Gay Al v epizodě *Big Gay Al's Big Gay Boat Ride*.⁴⁴

⁴⁴Big Gay Al. *Ride South Park* [online]. 2006 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://images4.fanpop.com/image/photos/18700000/1x04-Big-Gay-Al-s-Big-Gay-Boat-Ride-south-park-18702219-720-540.jpg>

Další postavou, která se v průběhu seriálu projeví jako homosexuál, je pan Garrison. Avšak analyzovat homosexualitu v South Parku na základě pana Garrisona by bylo zcestné. Pan Garrison je především deviantní podivín a nestabilní osoba, která je kromě toho gay. Krásně to vystihnul Chef v S6E14, *Death Camp of Tolerance*: „*Děti, je VELKÝ rozdíl mezi gay lidmi a panem Garrisonem! Rozumíte tomu??*“⁴⁵

Ted Gornelos vysvětluje proměnu identit a pohlaví pana Garrisona v průběhu seriálu takto: „*Jeho sexualita není nikdy stabilní, proměňující se z hyperheterosexuálního muže přes sexuálního devianta do hyperhomosexuálního muže, do transsexuála a do hyperheterosexuální (transgender) ženy.*“⁴⁶

Zpočátku svou homosexualitu skrývá a striktně odmítá a občas se snaží potvrdit svou hranou heterosexualitu sexistickými poznámkami. Když ale později vstoupí do „stromu vhlédnutí“ (S4E11), je konfrontován se svým gay já a nakonec svou homosexualitupřijme. Později vymění svého pomocníka pana Klobouka za pana Otroka - další příklad stereotypního homosexuála se zálibou v BDSM praktikách. Pan Otrok s panem Garrisonem potom žijí jako homosexuální pár do doby, než pan Garrison podstoupí chirurgickou změnu pohlaví a stane se ženou, slečnou Garrisonovou, což si náležitě užívá a přehnaně vyjadřuje svou nově nabytou feminitu. Stejně nadšení však nesdílí pan Otrok, protože jako gaye ho ženy nezajímají a se slečnou Garrisonovou se rozejde. Později se dokonce v díle *D-Yikes* po neúspěších s muži slečna Garrisonová stane lesbou. I postoj pana Garrisona k homosexuálům se v průběhu seriálu mění. Kromě doby, kdy je přiznaným homosexuálem, zastává vůči gayům převážně negativní až nenávistný postoj. Když v epizodě *Follow That Egg* slečna Garrisonová zjistí, že se pan Otrok a Big Gay Al chtějí vzít, jen co guvernér podepíše zákon legalizující manželství stejného pohlaví, začne v zájmu svátosti manželství (kterým se zřejmě ohání aby zakryla svou žárlivost) rozjíždět kampaň proti homosexuálním sňatkům a snaží se dokázat

⁴⁵GOURNELOS, T. *Puppets, Slaves, and Sex Changes: Mr. Garrison and South Park's Performative Sexuality*. Television & New Media, 2009, 10(3), p. 270–293, s. 276. doi:10.1177/1527476409334018
„*Children, there's a BIG difference between gay people and Mr. Garrison! Do you understand that??*“

⁴⁶GOURNELOS, T. *Puppets, Slaves, and Sex Changes: Mr. Garrison and South Park's Performative Sexuality*. Television & New Media, 2009, 10(3), p. 270–293, s. 286. doi:10.1177/1527476409334018
His/her sexuality is never stable, transforming as it does from hyperheterosexual (male) to sexual deviant to hyperhomosexual (male) to transsexual to hyperheterosexual (transgender female).

na příkladu školního úkolu, kdy mají žáci pečovat o vejce jako o dítě, že dva chlapci, zde Kyle a Stan, nejsou schopni se o vejce, potažmo o dítě postarat, a tím pádem nemají páry stejného pohlaví právo na manželství. Stan s Kylem ale své vejce ochrání i před nájemným vrahem a guvernér má tedy důkaz, že gayové jsou schopni vychovávat dítě a manželství párů stejného pohlaví zlegalizuje. Pan Otrok a Big Gay Al se vezmou a chlapci jsou pochváleni za přínos k právu gayů na manželství. I zde tvůrci South Parku vyjadřují podporu právům gayů.

Obr. 11. Pan Garrison s panem Otrokem, později si nechal změnit pohlaví a stal se paní Garrisonovou.^{47, 48}

Jako další gay se ve světě South Parku v celovečerním filmu *South Park: Bigger Longer & Uncut* (1999) a pár epizodách seriálu ukáže Satan, urostlý rudý Princ Temnoty, který má ovšem citlivé nitro, jak je vidět například v parodii na wish songs z Disneyho pohádek o „světě tam nahoře“. Satan je ovládán svým dominantním milencem Saddámem Husajnem a trápí ho, že Saddáma zajímá jen sex a moc a ne Satanova osobnost. Později se svého milence zbaví a prožije i jiné homosexuální vztahy.

Kromě výše zmíněných témat tolerance vůči gayům, chirurgické změny pohlaví a homosexuálních manželství se tvůrci South Parku v epizodě *South Park is Gay* dotýkají i tématu gay identity. Díky seriálu *Queer Eye for the Straight Guy* celá mužská populace

⁴⁷614_image. Wikia [online]. 2010 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: http://img2.wikia.nocookie.net/__cb20100911020143/southpark/images/c/c7/614_image-12.jpg

⁴⁸Mr. Garrisons Fancy New Vagina. Wikia [online]. 2010 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: http://img3.wikia.nocookie.net/__cb20100309043946/southpark/images/4/46/MrGarrisonsFancyNewVagina08.jpg

adoptuje gay kulturu a promění se v extrémní metrosexuály. Pan Garrison je tím nejprve potěšen, ale když zjistí, že se všichni muži neproměnili v gaye ale jen tak vypadají, rozčílí se, že většinová společnost krade gayům jejich kulturu. Když se pak snaží přesvědčit tvůrce výše zmíněného pořadu, aby ukončili metrosexuální šílenství, které způsobili, pronese na svou osobu velmi smysluplnou a dojemnou řeč: „*My gayové jsme vytvořili životní styl, kulturu, která je pouze naše. Když se budeme snažit předělat heterosexuální lidi na nás, pak nám nezbyde žádná identita.*“⁴⁹ Dále se South Park vyjadřuje například k postoji k homosexuálům ve skautu, k převýchovným táborem pro gaye nebo i k fámám o homosexuálních praktikách jako je gerbiling⁵⁰.

Zatímco gayům poskytuje South Park relativně velký prostor, lesbám už o poznání menší. Kromě epizody *D-Yikes*, kde se ocitáme v prostředí lesbického klubu Les Bos, a kde se slečna Garrisonová seznámí i se svou lesbickou stránkou a prožije pár žhavých románek, se lesbickou orientací zabývá ještě epizoda *Tom's Rhinoplasty*, kdy na základní školu přichází učit slečna Ellen (pravděpodobně narážka na slavnou komičku a lesbu Ellen DeGeneres). Všichni jsou nadšení její krásou, ale Chef zjistí, že to s ní nebude tak snadné. Když se ho chlapci vyptávají, prozradí jim, že je lesba a má ráda jen lesby. Chlapci, neinformovaní o významu slova lesba, se snaží stát lesbami, aby s ní mohli na rande. Kromě toho se v South Parku lesby objevují zřídka. Tuto nevyváženost vystihuje reakce guvernéra státu Colorado, když ve *Follow That Egg* navrhuje homosexuálům místo manželství status „butt buddies“, a někdo z davu mu oponuje, co lesby: „*Oh, jako by se někdo staral o zasraný lesby.*“⁵¹ Postoj vůči transsexualitě je ještě o něco problematičtější. South Park se sice věnuje transsexualitě, když nechá pana Garrisona změnit pohlaví, ale zároveň ji dává do kontextu s jinými operacemi měnícími identitu - z bělocha na černocho a z člověka na delfína. Toto přirovnání může být chápáno jako zveličení a parodie na argumenty proti změnám pohlaví, zároveň však může být transgender komunitou vnímáno urážlivě, protože zpochybňuje opodstatněnost

⁴⁹*South park*, Season 7, Episode 8, South Park Is Gay!. TV-MA. 2003-10-22

“*Us gays have created a lifestyle, a culture that is uniquely ours. If we keep trying to make straight people into us, well, we're gonna have no identity left.*”

⁵⁰*gerbiling* - sexuální praktika, kdy si z důvodu potěšení zasune muž do konečníku hlodavce

⁵¹*South park*, Season 9, Episode 10, Follow that Egg!. TV-MA. 2005-11-2

“*Oh, like anyone cares about fucking dykes.*”

chirurgických změn pohlaví a naznačuje, že každý se může nechat předělat na cokoli chce. To potom přispívá k pokřivenému obrazu transgender komunity v očích veřejnosti.

Vzhledem k četnosti výskytu slova gay nebo fag v seriálu je nutné objasnit, v jakém smyslu je slovo používáno. V kontextu konverzací v South Parku zjistíme, že se původní význam těchto slov jako nadávka směřovaná ke gayům (teplouš, buzna, apod.) mění v nadávku obecného charakteru, která má spíš význam jako hloupý, apod. Této snaze o změnu smyslu zavedeného termínu se věnuje i epizoda *The F Word*, kde děti ze South Parku bojují za to, aby se oficiálně změnil význam slova „fag“ z teplouše na otravného motorkáře.

South Park má vzhledem k délce své existence a značné světové fanouškovské základně nepochybný vliv na společenský diskurs. Tvůrci k zobrazení témat týkajících se LGBT komunity často používají velmi nadsazené případy a absurdní argumenty, kterými se ohánějí její odpůrci, jako např. kam až povedou operace ke změně pohlaví nebo s jakými deviantními jedinci se budou naše děti setkávat, když povolíme homosexuálům učit ve školách.

Není pochyb, že tvůrci South Parku zastávají prohomosexuální postoj, i když jej často projevují kontroverzním způsobem, který se neobejde bez stereotypizace a občasných vtipů na účet LGBT komunity. Ale byl by to South Park, kdyby v něm nebyla trocha kontroverze za každé situace?

Obr. 12. Občané South Parku v *The F Word*.⁵²

⁵²Gays against fags. *MTVN images* [online]. 2012 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://thebacklot.mtvnimages.com/uploads/gays-against-fags.jpg?quality=0.7>

3.3.2 Simpsonovi (*The Simpsons*)

Jeden z nejoblíbenějších a nejdéle vysílaných seriálů, který se vysílá se už od roku 1989, měl vždy díky své popularitě a umístění v hlavním vysílacím čase velký vliv. Jeho režisér Matt Groening vyjádřil podporu gayům a ve svém seriálu poskytuje prostor i LGBT tematice.

Obecně se Simpsonovi staví k homosexuálním tématům pozitivně. Donald E. Hall však upřesňuje: „*Ačkoli byli možná prvním animovaným seriálem, který zahrnul otevřeně homosexuální charaktery, a téměř každá epizoda naráží na touhu po stejném pohlaví, kódy jsou složité a neustále se mění.*“⁵³ Mnoho charakterů má v průběhu seriálu k homosexualitě ambivalentní postoje. Například v jednom díle je Homer extrémně homofobní, když zjistí, že nový přítel jeho rodiny je gay, ale v jiném díle se nastěhuje ke dvěma gayům a tančí v gay klubu. Marge je většinou velmi tolerantní a souhlasí se sňatky homosexuálů, dokud nezjistí, že její vlastní sestra je lesba a chce se vdát. Spousta obyvatel Springfieldu projevuje čas od času jak homofobii, tak touhu po stejném pohlaví. Nakonec však díly věnující se homosexualitě vyznívají vůči gayům vždy pozitivně a propagují toleranci. V roce 1998 byla Simpsonům dokonce za díl *Homer's Phobia* (S8E15, 1997) udělena cena GLAAD Media Award. V tomto díle se Simpsonovi seznámí s prodavačem ve vetešnictví Johnem, kterého si celá rodina a zejména Homer velmi oblíbí. Když však Marge řekne Homerovi, že je John gay, začne Homer panikařit a chovat se velmi homofobně. Když pak začne pozorovat, že se Bart chová zženštile, začne se bát, že se jeho syn pod Johnovým vlivem stává gayem a snaží se z něj udělat „správného chlapa“. Při tomto pokusu však skončí v ohradě plné sobů v říji, ale nakonec jim život zachrání nikdo jiný než John. Homer nakonec přijme jak Johna, tak i Bartovu domnělou homosexuální identitu.

Simpsonovi byli dokonce prvním animovaným seriálem, který se věnoval manželským svazkům osob stejného pohlaví. V epizodě *There's Something About Marrying* (S16E10, 2005) Líza navrhně, aby se pro zvýšení návštěvnosti Springfieldu legalizovala manželství gayů a leseb a přitáhla tak do města nové návštěvníky. Jelikož reverend odmítne

⁵³HALL, Donald E. *Introduction: Queer Works*, *College Literature* 24, 1997, p. 2-10, s. 7. *Although it was perhaps the first animated cartoon to include overtly gay characters, and nearly every episode alludes to same-sex desire, the codes are complex and constantly in flux.*

oddávat jiné, než heterosexuální páry, ujme se této funkce Homer. Marge sňatky homosexuálů podporuje, ale když se doví, že její sestra Patty je lesba a chystá vzít si svou přítelkyni Veroniku, je pro ni těžké to přijmout. Nakonec ale Marge zjistí, že Veronika je ve skutečnosti muž a Patty si „ji“ odmítne vzít.

Kromě Patty žije ve Springfieldu mnoho homosexuálních, bisexuálních i transsexuálních postav. Jedním s nejvýznamějších a nejvíce diskutovaných se zdá být Waylon Smithers, asistent pana Burnse. Smithers, nepřiznaný gay, je mnohokrát přistižen v situacích, které naznačují jeho pravou sexualitu. Očividně se přátelí s gayi a je znám ve springfieldské gay komunitě, pohybuje se v gay čtvrti v duhovém oblečení a dokonce přesvědčí Vočka, aby svůj podnik přeměnil na gay bar pro „obyčejné“ gaye. Kromě toho v seriálu najdeme nespočet dalších náznaků, narážejících na Smithersovu homosexualitu. Avšak středem jeho zájmu nejsou jacíkoli muži, ale sám pan Burns. Smithers pana Burnse tajně a hluboce miluje a když už si párkrát myslí, že není co ztratit, svou lásku k němu přizná. Tvůrci Simpsonů „zklamou“ i mnohé příznivce a fanyanky mužného Duffmana. Ano, i Duffman je gay.

Obr. 13. Waylon Smithers líbá svou tajnou lásku, pana Burnse; Duffman se svým momentálním přítelem.^{54, 55}

⁵⁴Simpsons Amcuo1_500. *Wikia* [online]. 2010 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: http://img1.wikia.nocookie.net/_cb20130130200913/simpsons/images/d/d2/Tumblr_m8x4idj8YD1r2amcuo1_500.jpg

⁵⁵Duffman-gay. *Queerty prodweb* [online]. 2013, 2013-7-1 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://queerty-prodweb.s3.amazonaws.com/wp/docs/2013/07/duffman-gay.jpg>

Německý autor Erwin In het Panhuis ve své knize *Hinter den schwulen Lachern: Homosexualität bei den Simpsons* analyzoval více než 70 homosexuálních postav v seriálu a téměř 500 scén týkajících se homosexuality a svůj výzkum shrnul tak, že pozitivním zobrazením homosexuality v hlavním vysílacím čase Simpsonovi pomohli mnohým homosexuálně orientovaným divákům srovnat se se svou orientací a veřejně ji přiznat. Simpsonovi tedy dokázali, že jsou značným přínosem pro LGBT komunitu a její obraz v médiích a společnosti.

3.3.3 Griffinovi (*Family Guy*)

Seriál, za jehož vznikem stojí Seth MacFarlane, se zaměřuje na dospělé publikum. Tomu také odpovídá zvolený druh humoru, ironie, cynismus, kulturní, společenské a politické narážky a témata, se kterými se můžeme v seriálu setkat. Na rozdíl od Simpsonů klade menší důraz na děj a nahrazuje ho gagy a situačním humorem. Ten je také mnohem hrubší a obsah seriálu kontroverznější. Seriál také spoléhá na nadsázku a hyperstereotypizaci jako na jedny z metod pro vytváření svého specifického humoru. Ačkoli se tedy Seth MacFarlane propaguje jako zastánce gay komunity a aktivista za práva gayů, zobrazování příslušníků LGBT komunity ve *Family Guyi* je mnohdy velmi stereotypní, kontroverzní, až urážlivé a často vyvolává ze strany LGBT osob i samotné GLAAD negativní ohlasy. Dílů, ve kterých se objevují narážky na gaye nebo jiné alternativní sexuality, je nespočet. Některé z nich se ale věnují homosexualitě, sňatkům homosexuálních osob nebo transsexualitě jako hlavnímu tématu.

Family Gay (S7E8) je jedna z epizod, které se věnují převážně homosexualitě. V rámci lékařského experimentu je Peterovi vpíchnut gay gen a Peter se stane velmi stereotypním, okázalým homosexuálem. Následují scény, kdy zženštilý Peter změní svůj šatník, tón hlasu, způsob vyjadřování, peče muffiny a nakonec opustí Lois kvůli muži. V této epizodě se objeví i spousta vtipů a narážek na skupinový sex, orgie, gay kulturu a uvolněná zápěstí. Výsledkem je velmi stereotypní a zavádějící obraz gay komunity. V článku na svých webových stránkách GLAAD v souvislosti s touto epizodou uvádí: „...diváci *Family Guye* shlédli epizodu, která obrátila pozornost na stereotypy a nechutně nadsazené nesprávné interpretace ohledně gay komunity, které nás už dlouho poškozují a zdržují naše dosažení rovných

práv. “⁵⁶ Epizoda má ale i své světlé momenty, kdy je řečeno, že homosexualita je dána geneticky a kdy Lois projeví vůči Peterovi velkou míru tolerance a pochopení: „*Sexuální identita člověka není o nic víc záležitostí výběru než barva jeho kůže. Toto je to, co jsi. Nemohu tě změnit a bylo by ode mne chybné se o to pokoušet.*“⁵⁷

Obr. 14. Peter Griffin jako gay v epizodě Family Guy.^{58, 59}

Epizoda *You May Now Kiss the...Uh...Guy Who Receives* (S4E25) o manželství párů stejného pohlaví vyznívá na poměry Family Guye vcelku pozitivně. Na návštěvu ke Griffiňovým přijede Brianův homosexuální bratranec Jasper (vyobrazený jak jinak než velmi stereotypně) se svým němým filipínským přítelem a plánují se tam vzít. Jejich svatba je však ohrožena, když starosta oznámí, že plánuje zakázat sňatky gayů. Brian však nechce, aby byl jeho bratranec nešťastný a tak se rozhodne udělat vše pro to, aby zákaz nebyl podepsán a svatba se nakonec ke spokojenosti všech uskuteční. V této epizodě se vyvíjí i postoj Lois k

⁵⁶New Family Guy Serves Up Stereotypes in Spades. In: [online]. 2009 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://www.glaad.org/2009/03/08/new-family-guy-serves-up-stereotypes-in-spades> ...viewers of Family Guy saw an episode that shined an extended spotlight on stereotypes and grossly-exaggerated misrepresentations about the gay community that have long harmed us and stalled our achievement of equal rights. (<http://www.glaad.org/2009/03/08/new-family-guy-serves-up-stereotypes-in-spades>)

⁵⁷New Family Guy Serves Up Stereotypes in Spades. In: [online]. 2009 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://www.glaad.org/2009/03/08/new-family-guy-serves-up-stereotypes-in-spades> “A person’s sexual identity is no more a choice than the color of his skin. This is who you are. I can’t change you and it would be wrong for me to try.”

⁵⁸Scott and Peter. Wikia [online]. 2010 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: http://img3.wikia.nocookie.net/_cb20101223200817/familyguy/images/8/85/Scott_and_Peter.png

⁵⁹FamilyGuy 11way. Parents Television Council [online]. 2009 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://www.parentstv.org/ptc/publications/emailalerts/2009/Images/FamilyGuy-11way.jpg>

homosexuálním sňatkům. Zprvu je skeptická, dokonce se jde poradit i za knězem, který jí ukáže film o homosexuálech, ve kterém z jednoho nakonec vyleze monstrum, ale nakonec si uvědomí, že o co menší právo na sňatek mají dva lidé stejného pohlaví, kteří se milují, než dva lidé opačného pohlaví, kteří se nesnášejí.

Naopak epizoda *Quagmire's Dad* (S8E18) tak pozitivně nevyznívá. Zobrazuje otce Glenna Quagmira, který přijede navštívit svého syna a nechat si změnit pohlaví, protože se vždy uvnitř cítil jako žena. Po změně pohlaví pak figuruje v ději jako Ida. Epizoda obsahuje několik krutých žertů na účet transsexuálů a podstaty chirurgické transformace pohlavních orgánů. Když přijde Ida ke Griffinovým na návštěvu, nechá Lois vyhodit dezert, který Ida přinesla, jakmile ho převezme, a Peter se vyptává na detaily její operace. Když potom Brian, který s Idou strávil noc, zjistí, že Ida byla ve skutečnosti muž, stráví půl minuty enormním zvracením na koberec. Takovéto zobrazování předsudků a stereotypů k pozitivnějšímu a pravdivějšímu vnímání transsexuálních osob jistě neprospějí. Epizoda sice obsahuje dojemnou scénu, kdy se Glenn, původně rozčilený otcovou přeměnou, s otcem usmíří, ale ani to nezastavilo vlnu negativních ohlasů na urážlivé zobrazování transsexuálních osob ze strany diváků i GLAAD.

Family Guy obsahuje několik stabilních homosexuálních charakterů, ale mnoho z hlavních charakterů se vypořádává s dočasnou, předstíranou či nepřiznanou homosexualitou nebo pohlavní identitou. Mezi homosexuální obyvatele Quahogu patří například Bruce, který je rozpoznatelný zejména díky způsobu, jakým mluví, nebo starý pedofil Herbert s hvízdavým hlasem (mimo jiné opět jeden z negativních předsudků, který vedle sebe staví homosexualitu a pedofilii). Jako potlačeného homosexuála lze vnímat i Stewieho, který má často homofobní poznámky, ale občas mu uklouzne nějaký homosexuální nebo queer projev, jako například převlékání se za ženu apod. I sám Seth MacFarlane přiznal, že Stewiemu připisují homosexuální orientaci. V díle *Brian Sings and Swings* (S4E19) Meg zakusí, jaké je to být lesbou. Díky společenským výhodám a sociálnímu životu předstírá, že je lesba a oznámí to své rodině. Lois na to reaguje nedůvěřivě: „*Meg, jsi má dcera, přijala bych tě, i kdybys byla homosexuální, slepá, nebo retardovaná, ale ty nejsi.*“⁶⁰ Milá věta tolerující

⁶⁰*Family Guy*, Season 4, Episode 19, Brian Sings & Swings. Fox. 2006-1-8
Meg, you're my daughter, I would accept you if you are gay, or blind or retarded but you're not.

matky je opět „znehodnocena“ srovnáním homosexuality s retardací. Nakonec však Meg své nové přítelkyni přizná, že její matka měla pravdu. V jednom z dílů, který nás vezme do budoucnosti se, ale dozvíme, že si Meg později nechala změnit pohlaví a stala se mužem jménem Ron. Velmi často se však na konci takovýchto epizod vše vrátí zpět do heteronormativní reality. *Peter znovu získá svou maskulinitu v „I am Peter, Hear Me Roar,“ Meg rezignuje na tvrzení o své lesbické identitě v „Brian Sings and Swings,“ a Peterova homosexualita vymizí v „Family Gay.“ Navíc na konci poslední zmíněné epizody Peter konstatuje, „Díky Bohu, že je vše zpět v normálu!“⁶¹*

Na základě výše popsaných zjištění lze souhlasit s myšlenkou prezentovanou v *“The same thing we do every night”*: *Signifying same-sex desire in television cartoons*: „Jeffery P. Dennis (2003, 137) zdůrazňuje, že současné animované seriály pouze zobrazují toleranci vůči queer identitě, zatímco kontext často zůstává v mezích hegemonické heterosexuální touhy.“⁶² Dle mého názoru to souvisí s faktem, že tyto seriály se profilují jako mainstreamové a jsou tedy určené pro mainstreamové publikum, které je převážně heterosexuální, a zobrazování homosexuality slouží zejména k jejich pobavení. Některé seriály si ale uvědomují svou nemalou úlohu v tvorbě společenského diskurzu a snaží se tak přispívat k větší toleranci a pozitivnímu obrazu LGBT osob ve společnosti.

⁶¹DHAENENS, F., VAN BAUWEL, S. *Queer Resistances in the Adult Animated Sitcom*. Television & New Media, 2011, 13(2), p. 124–138., s. 135. doi:10.1177/1527476411412397

Peter regains his masculinity in “I Am Peter, Hear Me Roar,” Meg resigns from claiming a lesbian identity in “Brian Sings and Swings,” and Peter’s homosexuality wears out in “Family Gay.” Even more, at the end of the latter episode, Peter states, “Thank God everything’s back to normal!”

⁶²DHAENENS, F., VAN BAUWEL, S. *Queer Resistances in the Adult Animated Sitcom*. Television & New Media, 2011, 13(2), p. 124–138., s. 125. doi:10.1177/1527476411412397

Jeffery P. Dennis (2003, 137) stresses that contemporary animated series only portray tolerance toward a queer identity while the context often remains that of hegemonic heterosexual desire.

3.3.4 Queer Duck

“He’s here, he’s queer, he’s a duck.”

Původně internetový seriál Queer Duck je jeden z mála seriálů, jejichž hlavním námětem je homosexualita a témata s ní spojená. Série obsahuje celkem 20 krátkých třímínutových epizod, ke kterým přibyl i celovečerní film – Queer Duck – The Movie. Poprvé se objevily na serveru icebox.com a v roce 2002 se přesunuly na kabelovou televizi Showtime, kde byly vysílány jako doplněk k seriálu Queer as Folk. Autorem a producentem Queer Duck je otevřeně heterosexuální tvůrce Mike Reiss, animace a výtvarný styl vytvořil Xeth Feinberg. Úvodní píseň nazpíval drag queen RuPaul, který je téměř jediným gayem, který se na tvorbě seriálu podílel.

Seriál pojednává o skupině čtyř homosexuálních zvířat, která s lehkostí a humorem řeší politiku, sňatky gayů, urban kulturu, sex, rekreační drogy, večírky, ale i náboženství, AIDS a homofobii. Podstatná část gagů a seriálového humoru vychází ze stereotypů, což může být částečně způsobeno tím, že jsou tvůrci heterosexuální a nemají tak přímý vhled do gay problematiky a vycházejí ze své zkušenosti a vnímání gayů. To by vysvětlovalo i kulturní prostředí seriálu, které je inspirováno 70. léty, kdy se formovalo Reissovo chápání gay kultury. V seriálu se tak objevují například tradiční gay ikony jako Barbra Streisand nebo Shirley Temple, témata, která řeší každý gay, jako je coming out nebo interakce se svými rodiči a heterosexuálním okolím, homosexuální vztahy, ale i kulturní záležitosti jako kultura posiloven, návštěvy zábavních parků a kulturních akcí i například pohřeb přítele, který zemřel na AIDS. Autoři se také dotýkají témat, jako je přeprogramování gayů, a zesměšňují nepřátele gay komunity, například doktorku Lauru Schlessinger a kazatele Larryho Falwella.

Vizuální styl působí účelově vesele, barevně a roztomile a charaktery nesou velkou známku stylizace, což ve spojení se sexuálně aktivními zvířecími charaktery tvoří zábavnou kombinaci samu o sobě. Flashová animace je místy až příliš úsporná, ale autoři seriálu kladou důraz spíše na humor než na technickou dokonalost.

Skupinu hlavních postav tvoří čtveřice přátel, jejichž jména a druh jsou odvozena ze slangu queer komunity nebo od slavných homosexuálních mužů: Queer Duck, Openly Gator, Bi-polar Bear a Oscar Wildcat.

Queer Duck, židovský modrý kačer, který pracuje jako zdravotní sestra, se chová jako typicky afektovaný stereotypní gay. Zbožňuje Barbru Streisand, rád si užívá života nebo

jen sleduje televizi a provokuje doktorku Lauru. Výraz „queerduck“ se používá v Americe k označení něčeho divného, i v souvislosti s homosexualitou, nebo k označení někoho výstředního či bláznivého. Zároveň se ve velké části Jižní Ameriky slovem „pato“ – kačer označuje homosexuál, stejně jako v Anglii slovem „duckie“ – káčátko. V neposlední řadě Queer Duckův živočišný druh odkazuje na spisovatele Hanse Christiana Andersena a jeho pohádku *Ošklivé káčátko*, která je podle mnohých jeho vlastní autobiografií. Mimo jiné se Hans Christian Andersen také řadí do skupiny slavných homosexuálních mužů.

Další z hrdinů, aligátor Openly Gator, je Queer Duckův partner, který nosí růžovou košili a korálky. Jeho jméno naznačuje, že je otevřeně gay. Je zženštilý a citlivý a často roní „krokodýlí slzy“.

Dále do party patří lední medvěd Bi-polar Bear, jehož jméno je slovní hříčkou spojující bisexuální orientaci a queer slangové označení velkého chlupatého homosexuálního muže – „bear“. Nosí náušnici v uchu a černoukoženou vestu a čapku, což naznačuje jeho příslušnost k BDSM scéně. Často se baví svými vlastními vtipy. Jako jediný má homosexuálního otce.

Poslední z hlavních hrdinů, kocour Oscar Wildcat, intelektuál hovořící s britským přízvukem, oblečený v dandy stylu, který sofistikovaně usrkává své martini, jasně odkazuje na slavného homosexuála Oscara Wildea. Často přidá v konverzaci ironickou poznámku.

Obr. 15. *Queer Duck a jeho přátelé Oscar Wildcat, Bi-polar Bear a Openly Gator.*^{63, 64}

⁶³Queer Duck. *ICEBOX* [online]. 2013, 2013-1-5 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://www.icebox.com/wp-content/uploads/2013/01/QueerDuckEp1FeaturedImage-332x205.png>

⁶⁴Feinberg. *Cold Hard Flash* [online]. 2005 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://www.coldhardflash.com/2005/11/feinberg-focuses-on-flash-feature.html>

3.4 Laika - první vlaštovka

Homosexualita pronikla už snad do všech odvětví kinematografie, ale celovečerní animované filmy pro děti se stále zdráhaly připustit, že něco takového jako láska ke stejnému pohlaví existuje. Bylo však jen otázkou času, kdy se animované homosexuální charaktery proboují i na plátna kin, stejně jako se to sice pozdě, ale přece podařilo animovaným emancipovaným ženským hrdinkám do hlavních rolí. Však už také bylo na čase po desetiletích heteronormativity a genderových stereotypů v animovaných filmech.

Tím prvním statečným, kdo zahrnul do svého filmu otevřeně gay charakter zobrazený v pozitivním světle, je americké studio Laika. Na konci jejich stop-motion animované zombie komedie *Norman a duchové (ParaNorman, 2012)* se postava Mitche, o kterém by každý předpokládal, že je jasně heterosexuální macho sportovec, jen tak mimochodem zmíní o tom, že má přítele. Krásné vyvrcholení filmu o toleranci a předsudcích. Jedním z možných důvodů, proč se zrovna Laika rozhodla prolomit ledy, je fakt, že scénárista a spolurežisér Chris Buttler se sám otevřeně hlásí ke své homosexualitě. Bylo by však zavádějící tvrdit, že jde v případě *Normana* o cílenou gay agendu, ukázání Mitche jako gaye logicky vyplývá z příběhu samotného, jak Chris Buttler vysvětlil v rozhovoru pro časopis pro homosexuální komunitu *The Advocate*:

„Vyprávěli jsme příběh, který byl v zásadě o intoleranci. Věřili jsme, že je důležité mít sílu našeho přesvědčení. ... Ale myslím, že ve smyslu, který to vše učinil silnější, protože Mitch je jen obyčejný kluk - a co jsem chtěl udělat se scriptem skrze celý příběh, bylo především postavit předsudky na hlavu. Ale také, každý charakter ve filmu soudí někoho jiného, v dobrém nebo zlém, obvykle mylně, a já jsem chtěl, aby v tom publikum neslo spoluvinu. Myslíte si, že víte, že vám bude zombie chtít sníst mozek, myslíte si, že tento natvrdlý sportovec je hetero. Ve skutečnosti nevíte všechno pouhým pohledem na ně. To pro mne bylo důležité.“⁶⁵

⁶⁵ANDERSON-MINSHALL, Diane. *Why ParaNorman Featured the First Gay Character in an Animated Film*, [online]. 2012 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://www.advocate.com/arts-entertainment/dvds/2012/11/29/why-paranorman-featured-first-gay-character-animated-film>

“We were telling a story that was fundamentally about intolerance. We believed that it was important to have the strength of our convictions. ... But in a sense, that made it all the more potent, I think, because Mitch is just an ordinary guy — and what I wanted to do with the script throughout the story was, first of all, to turn preconceptions on their head. But also, every character in the movie is judging someone else, good and bad, usually misjudging, and I wanted to make the audience complicit in that. You think you know that a zombie is

Za své rozhodnutí začlenit do animované rodinné komedie gay charakter byl *Norman a duchové* nominován na cenu GLAAD Award, kterou uděluje Gay and Lesbian Alliance Against Defamation mainstreamovým počínům z oblasti televize, filmu, komiksu a žurnalistiky za výjimečný přínos k zobrazování LGBTQ komunity. Nutno podotknout, že *Norman a duchové* byl prvním animovaným filmem vůbec, který byl na tuto cenu nominován. Kromě nominace na GLAAD Award byl nominován i na Academy Award za nejlepší animovaný celovečerní film po boku smíneků jako *Rebelka (Brave, 2012)* nebo *Raubíř Ralf (Wreck-It Ralph, 2012)*.

Laika však nezůstala jen u Mitche a posouvá hranice dále. V traileru na svůj nový film *Boxtrolls*, který se dostane do kin na podzim 2014, ukazuje netradiční pohled na rodinu a zobrazuje i rodiče stejného pohlaví. Laika ve svém traileru vysílá světu zprávu: „*Někdy je zde matka. Někdy je zde otec. Někdy jsou zde otec a otec. Někdy oba otcové jsou matky. Někdy jsou zde matka, otec, babička, děda, zvláštní tety s legračními klobouky, majordomus a staří strýčkové, kteří nedělají nic jiného, než že jedí vzácné smradlavé sýry. A někdy tu není vůbec nikdo. Ale někdy jsou zde krabice. Rodiny existují ve všech tvarech a velikostech, i čtyřúhelníkových.*“⁶⁶ Nejde tedy opět o prvoplánové ukázání rodičů stejného pohlaví, ale spíše je jejich zahrnutí součástí sdělení, že rodiny mohou vypadat různě, a rodinu nemusí vždy tvořit jen matka, otec a děti, stejně jako byl Mitch součástí sdělení o toleranci. Pevně doufám, že Laika nezůstane ve svém počínání jediná a postupně se bude v celovečerních animovaných filmech objevovat více postav, které budou ukazovat dětem i společnosti, že homosexualita není problém, a budou je učit větší toleranci nejen k příslušníkům LGBT komunity, ale ke všem ostatním lidem.

going to want to eat your brain, you think that this dumb jock is straight. Actually, you don't know everything just by looking at them. That was important to me.”

⁶⁶*The Boxtrolls. [Trailer]. 2014, producer Travis Knight*

"Sometimes there's a mother. Sometimes there's a father. Sometimes there's a father and a father. Sometimes both fathers are mothers. Sometimes there's a mother, father, grandmother, grandfather, weird aunties with funny hats, a butler and old uncles who do nothing but eat rare, smelly cheeses. And sometimes, there's no one at all. But sometimes, there are boxes. Families come in all shapes and sizes, even rectangles."

Obr. 16. Homosexuál Mitch z *Norman a duchové*; trailer na *Boxtrolls*, ve kterém jsou zobrazeni dva otcové.^{67, 68}

⁶⁷Para 04. *Covering Media* [online]. 2012, 2012-08-12 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: http://media.coveringmedia.com/media/images/movies/2012/08/12/para_04cf.jpg

⁶⁸The *Boxtrolls*. *FAN POP* [online]. 2014 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://images6.fanpop.com/image/photos/36800000/The-Boxtrolls-the-boxtrolls-36820877-720-720.jpg>

4 LGBT V JAPONSKÉ ANIMACI

V této kapitole se zaměřím na zobrazování homosexuality a ostatních alternativních sexualit v japonském fenoménu - anime. Z důvodu odlišnosti japonské kultury od té západní je třeba na úvod vymežit širší kontext japonské společnosti. Homosexualita měla ve starém Japonsku dlouhou tradici. Vztahy mezi muži kvetly jak v buddhistických kláštorech, tak mezi samuraji, existovala i mužská prostituce. Důkazem toho jsou mnohá vyobrazení homosexuálních vztahů a sexu na dobových dřevorytech nebo v literatuře. V moderní japonské společnosti se však od této tradice upustilo a i když lidé s homosexuální orientací nejsou oficiálně utlačováni, raději svoji pravou sexualitu tají z důvodu silného společenského tlaku na naplnění rolí, tj. být dobrým mužem, který se postará o rodinu, nebo být dobrou manželkou a matkou. Díky tomuto tlaku a strachu ze selhání japonští homosexuálové nezřídka zakládají rodiny. Ve většinové japonské společnosti dokonce převládá názor, že homosexualita neexistuje. A i když je homosexualita v japonské kultuře zobrazována v mnohem větší míře než v té západní a značné množství kreslených LGBT postav najdeme právě v anime, skutečnost není taková, jak by se na první pohled zdálo.

Svět anime je neodmyslitelně spjat se svou komiksovou podobou - mangou. Pro pochopení širšího kontextu se v této kapitole budu zmiňovat i o manze, jelikož se v žánrech pracujících s homosexualitou vyskytuje početněji než anime, a vývoj tohoto druhu mangy předchází vývoji své animované podoby, a tudíž je pro její podobu a narativy zásadní. Mnohá anime navíc existovala jako první právě v podobě mangy. Anime a manga mají velmi široký záběr žánrů a podžánrů a není tedy divu, že vznikly i žánry, jejichž ústřední téma se točí kolem vztahů párů stejného pohlaví. I v rámci těchto žánrů existují další queer podžánry a narativy, otevírající možnosti pro fluidní a překrývající se významy, gender a sexuality.

4.1 Yaoi

Jedny z nejznámějších žánrů mangy a anime tohoto druhu jsou shōnen-ai a yaoi. Shōnen-ai lze přeložit jako „chlapecká láska“. Hlavním tématem shōnen-ai je láska mezi chlapci s důrazem na vztah a romantiku. Yaoi, zkratka pro „*yama nashi, ochi nashi, imi nashi*“,⁶⁹ neboli „bez vyvrcholení, bez pointy, beze smyslu“ (mezi otaku⁷⁰ koluje vtíp, že yaoi je zkratkou pro ‘*Yamete! Oshiri ga itai!*’ což znamená „Přestaň! Bolí mě zadek!“)⁷¹, oproti tomu klade větší důraz na sex. Můžeme se setkat také s termínem BL - „Boys Love“, který se často používá jako synonymum shōnen-ai. Lze se však setkat i s protínáním nebo sléváním významů těchto tří termínů. V této práci budu používat jako zastřešující termín yaoi. Všechny tyto žánry, převážně však shōnen-ai, jsou někdy řazeny pod shōjo mangu a anime - komiksy a animované filmy pro dívky. Yaoi se těší značné popularitě nejen v Japonsku, ale i v USA.

Nejdůležitějším aspektem yaoi je fakt, že je vytvářeno heterosexuálními ženami pro heterosexuální ženy a dívky, což vysvětluje nedostatek nebo úplnou absenci typických homosexuálních témat, se kterými se setkáváme v takto zaměřené západní tvorbě. Místo problematiky AIDS a homosexuálních manželství najdeme v yaoi často idealizovanou a velmi zromantizovanou lásku mezi chlapci, muži nebo chlapcem a mužem, ve které se často reflektují ženská témata. Žánr yaoi však díky své šíři obsahuje vedle naivních narativů, pohybujících se od platonické lásky ke stydlivému polibku, i vážnější témata jako násilí, agresí, incest, znásilnění (ve velkém množství případů pramenící z nezkrotné touhy) nebo BDSM sexuální praktiky.

Yaoi se začalo formovat počátkem 70. let, kdy tvorbu mangy, která byla do té doby doménou především mužů, vzaly do rukou ženy. Nejprve se objevovala zejména amatérská a svépomocí vydávaná díla, často v podobě fan fikce (v Japonsku označovaná termínem

⁶⁹DENNIS, Jeffery P. *Perspectives: “The Same Thing We Do Every Night”: Signifying Same-Sex Desire in Television Cartoons*[online]. Journal of Popular Film and Television, 2012, [cit. 2014-04-30]. ISSN 1930-6458. Dostupné z:<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01956050309603674>

“Yama nashi, ochi nashi, imi nashi,” or “no climax, no point, no meaning”

⁷⁰otaku - japonský výraz pro náruživého fanouška anime

⁷¹DENNIS, Jeffery P. *Perspectives: “The Same Thing We Do Every Night”: Signifying Same-Sex Desire in Television Cartoons*[online]. Journal of Popular Film and Television, 2012, [cit. 2014-04-30]. ISSN 1930-6458. Dostupné z:<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01956050309603674>

‘*Yamete! Oshiri ga itai!*’, whose English translation ‘Stop! My ass hurts!’

dōjinshi), po nárůstu popularity příběhů s motivem chlapecké lásky se yaoi díla přesunula i do profesionální sféry. Vznik a oblíbenost yaoi z velké části souvisí s nedostatkem uspokojujících příběhů a charakterů, se kterými se mohly ženy ztotožnit. Inspirací pro vznik yaoi byla nepochybně i čistě ženská divadelní skupina Takarazuka revue, kde role mužů hrály ženy (tak, jako dříve v kabuki muži předváděli ženské role). Zejména rané yaoi se odehrávají ve vysněném a idealizovaném romantickém světě historické západní Evropy, často v prostředí internátních škol, kterého v realitě nebylo možno dosáhnout.

Hlavními postavami bývají chlapci, ve velké míře mladí, v pubertálním věku, často takzvaní bishōnen/bishounen, znamenající „krásný chlapec“. Krása bishōnen pramení z jisté zženštilosti jak ve vzhledu, tak v chování, bishōnen se vyznačují většinou velkýma očima, jemnými rysy a útlou postavou. Feminizace mužských postav je činí atraktivnější pro dívčí publikum a vytváří jakýsi ideální gender, kombinující mužské i ženské kvality. James Welker o nich říká: „*Tento krásný chlapec není vzhledově a psychicky ani muž, ani žena; jeho romantické a erotické zájmy jsou směřovány na ostatní krásné chlapce, ale jeho chutě nejsou výhradně homosexuální; žije a miluje vně heteropatriarchálního světa obývaného jeho čtenáři.*“⁷² Jeffrey Dobbins zachází ještě dále: „*Bishonen manga posunula cross-dressing Takarazuky o krok dále: protagonisté jsou uvnitř stále ženy, ale místo toho, aby jejich autoři jednoduše oblékli mužský oděv na ženské tělo a nechali je chovat se jako „muže“, umístili své rádoby ženy do mužských těl, a tím dali vzniknout tělovému převleku.*“⁷³

⁷²WELKER, James. *Beautiful, Borrowed, and Bent: "Boys' Love" as Girls' Love in Shōjo Manga*. The University of Chicago Press, 2006, p. 841-870, s. 842. DOI: 10.1086/498987. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/10.1086/498987>WELKER,

This beautiful boy is visually and psychically neither male nor female; his romantic and erotic interests are directed at other beautiful boys, but his tastes are not exclusively homosexual; he lives and loves outside the heteropatriarchal world inhabited by his readers.

⁷³DOBBINS, Jeffrey. *Becoming imaginable Japanese gay male identity as mediated through popular culture*. Ottawa: National Library of Canada = Bibliothèque nationale du Canada, 2000, p. 194, s. 12-13. ISBN 06-127-0589-7. Master Thesis. McGill University, Montreal.

The bishonen manga took the cross-dressing of Takarazuka one step further: the protagonists are still women on the inside but instead of simply putting male clothes on a women's body and having them behave as "male", their authors put their 'would be' women in male bodies as well, thus giving birth to a body drag.

Obr. 17. Příklad bishouena - Suou Tamaki z *Ouran High School Host Club*.⁷⁴

Ve velké části yaoi děl se můžeme setkat se vztahovým vzorcem seme a uke. Tato terminologie pochází s japonských bojových umění, kdy seme označuje útočníka a uke příjemce. Aplikováno na yaoi, seme je aktivní, svůdce či dobyvatel, často zobrazován s tmavými vlasy a jako starší z dvojice, zatímco uke bývá pasivní, světlolvasý, mladší a menší. Dalo by se říci, že tento vzorec do jisté míry odráží tradiční mužskou a ženskou roli. S vývojem yaoi vznikla kombinace těchto dvou - seke, kdy se role postavy proměňuje. Seke se objevuje převážně v yaoi, které odrážejí homosexuální vztahy o trochu reálněji. I když se v příbězích na první pohled zdá, že jde o homosexuální lásku, postavy mnohdy samy tvrdí, že homosexuálové nejsou, a opravdoví gayové se objevují v rolích perverzních jedinců. Tento paradox pramení z pohlaví a orientace autorek a jejich povětšinou nulových zkušeností s homosexualitou.

⁷⁴82436. ZERO CHAN [online]. 2010 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://static.zerochan.net/Suou.Tamaki.full.82436.jpg>

Obr. 18. Příklad seme a uke - Klaus a Taki z Maiden Rose.⁷⁵

Proč si však ženy tolik oblíbily příběhy o lásce dvou chlapců? Jedním z důvodů je nepochybně nedostatek vhodných ženských postav v heteronormativní literatuře, se kterými by se mohly čtenářky ztotožnit. Přitažlivost yaoi sídlí také v jeho schopnosti rozbít kulturní a genderové stereotypy a osvobodit ženskou fantazii a představivost. Od žen je v japonské silně maskulinní společnosti očekáváno plnění velmi úzce vymezené role, a i postavy v literatuře a filmu se této roli podřizují. Když se ženy aspoň ve své fantazii zbaví břemene svého pohlaví, mohou mnohem svobodněji objevovat svoji identitu a sexualitu. *Mladé fanynky se cítí více schopné si představit a zobrazit idealizované silné charaktery, pokud to jsou muži.*⁷⁶ Narozdíl od heterosexuálních vztahů si u homosexuálního svazku mohou vybrat, se kterou z postav se identifikují. Narativy obsahující chlapeckou lásku tedy odhalují pro ženy potenciál, osvobozující je od patriarchátu, heteronormativity a pohlavního dualismu, ukazují jim jiné alternativní reality a poskytují jim prostor pro snění a fantazii. Tyto narativy také častěji než heteronormativní příběhy obsahují motivy vzájemné péče, láskyplnosti a intimity. *Jak*

⁷⁵Maiden Rose Anime. *Yaoi Juice* [online]. 2013 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: http://www.yaoi-juice.com/site/img/upload/Maiden_Rose_Anime_1.jpg

⁷⁶ZANGHELLINI, A. *Underage Sex and Romance in Japanese Homoerotic Manga and Anime*. *Social & Legal Studies*, 2009, 18(2), 159–177., s. 160. doi:10.1177/0964663909103623
young female fans feel more able to imagine and depict idealized strong free characters if they are male'

jedna mladá žena vysvětlila: „Čtete mangu o chlapecké lásce ne protože jsme homosexuální, ale protože tak zažíváme, jak (chlapci) unikají omezením tradice a jak naplňují hlubokou lásku.“⁷⁷ Jeffrey Dobbins objasňuje: „Je zde mnoho elementů, které se kombinují, aby stvořily fantazii o milostných přibězích krásných chlapců. Tyto elementy zahrnují svobodu, vše zahraniční, voyeurství, nemravnost a exotično.“⁷⁸ Fantazie těchto příběhů tvoří opak k realitě čtenářek. *Aby potlačily vnímané omezení kvůli faktu, že jsou Japonky a ženy, situují japonské dívky svoji svobodu do mužských těl a do zahraničí.*⁷⁹

Existuje velké množství yaoi anime a ještě více mangy, které často přesahují do různých žánrů. Za jedno z nejoblíbenějších, které se však vymyká klasickému yaoi narativu, mnozí považují *Ai no Kusabi*. *Ai no Kusabi* má předlohu ve stejnojmenné novele z 80. let, napsané Rieko Yoshiharou. Do podoby anime byla přepracována a postupně vydána na počátku 90. let, druhá adaptace pak v roce 2012. Děj se odehrává v alternativním světě, ve kterém vládne kastovní systém, založený na barvě vlasů. Blondřatému Iasonovi z vyšší vrstvy se zalíbí černovlasý Riki a rozhodne se si ho ponechat jako domácího mazlíčka pro sexuální hrátky, což se věčně spoutanému Riki zrovna nezamlouvá. Tradiční dynamika vztahu mezi seme a uke zde nefunguje jako obvykle. Místo toho sledujeme vývoj vztahu dvou hrdých mužů z nichž jeden je nucen v submisivním postavení. Vizuálně *Ai no Kusabi* působí chladně a temně, s postavami majícími vesměs realistické proporce.

⁷⁷CHEN, J. S. *A vision of multiple genders: Cross-cultural learning in Asian countries from images of Kuan Yin and "Bishonen"*. *Journal of Cultural Research in Art Education*, 2007, 24, p. 93-106., s. 9.

We read boy-love manga not because we are homosexual but because we come to experience how they escape the restraint of tradition and how they fulfill a deep love.

⁷⁸DOBBINS, Jeffrey. *Becoming imaginable Japanese gay male identity as mediated through popular culture*. Ottawa: National Library of Canada = Bibliothèque nationale du Canada, 2000, p. 194, s. 14. ISBN 06-127-0589-7. Master Thesis. McGill University, Montreal.

There are many elements which combine to create the fantasy of the beautiful boys love stories. these elements include freedom, the foreign, voyeurism, naughtiness, and exoticism.

⁷⁹DOBBINS, Jeffrey. *Becoming imaginable Japanese gay male identity as mediated through popular culture*. Ottawa: National Library of Canada = Bibliothèque nationale du Canada, 2000, p. 194, s. 14. ISBN 06-127-0589-7. Master Thesis. McGill University, Montreal.

To counteract the perceived limitations of being Japanese and female, Japanese girls situate their freedom in male bodies, and overseas.

Obr. 19. Iason a jeho abusivní vztah s Rikim v *Ai no Kusabi*.⁸⁰

4.2 Yuri

Pomyslnou menší, a zejména u žen méně oblíbenou sestrou yaoi, je žánr zvaný yuri. *Yuri*, znamenající v japonštině lilie, může být klasifikován jako podžánr japonské animace a mangy, který lze nalézt napříč všemi demografickými skupinami, jako například *shōnen* (mladý muž) a *shōjo* (mladá žena), a všemi literárními styly, jako *science fiction*, *fantasy* a *komedie*, s explicitním účelem objevovat různorodé vztahy mezi ženami.⁸¹ Lilie se stala symbolem pro tento žánr stejně jako růže pro yaoi. Oba tyto symboly jsou někdy využívány i jako vizuální prvek v dílech příslušných žánrů. Můžeme se setkat i s pojmem *shōjo ai/shoujo ai* - „dívčí láska“.

Yuri, stejně jako yaoi vystupuje proti patriarchálním vzorcům a pohledu na svět. *Ačkoliv je hlavním účelem yuri mangy bavit masy, yuri narativy by neměly být brány na lehkou*

⁸⁰Ai no Kusabi. *FAN POP* [online]. 2012 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://images5.fanpop.com/image/photos/28600000/Ai-no-Kusabi-2012-yaoi-28649055-848-480.jpg>

⁸¹THOMPSON, Kimberly D. *Yuri animation: Queer identity and ecofeminist thinking*. ProQuest. 2012-05-11: Softcover, 2012., s. 1. ISBN 1-248-98005-0.

Yuri, meaning “lily” in Japanese, can be classified as a sub-genre of Japanese animation and manga that can be found across all demographics, such as shōnen (a young male) and shōjo (a young female), and across all literary styles, such as science fiction, fantasy, and comedy, with the explicit purpose of exploring the diverse relationships found between women.

váhu. *Yuri manga a animace nejsou „animáčky“ zamýšlené pro nápadité mysli malých dětí; spíše to jsou narativy určené pro to, aby čtenáři a diváci objevovali, co leží za hranicemi hegemonického řádu, skrze queer ženský subjekt.*⁸² Cíle yuri jsou tedy totožné s yaoi, avšak yaoi v popularitě u cílového publika vede. I v akademickém světě je yuri oproti yaoi značně přehlíženo, což vyplývá z obecného nezájmu a zneviditelňování ženských otázek a sexuality převážně mužskou akademickou komunitou. Škála vztahů v yuri vede od rovnocenných po připomínající dynamiku seme a uke, a od vyjádření lásky skrze školácké držení se za ruce po explicitně erotické scény.

Ke vzniku yuri nepochybně přispěla lesbická spisovatelka Nobuko Yoshiya, která psala beletrii rozvíjející přátelství a lásku dvou dívek. První mangou, která obsahovala milostný lesbický vztah, a která ustanovila precedent pro yuri mangy a anime, se stala v roce 1971 *Shiroi Heya no Futari (Our White Room)* od Ryoko Yamagishi. Zasažena do prostředí dívčí školy ve Francii, vypráví o vztahu dvou dívek, Simone a Resine, který však pro Simone končí smrtí. Je typické, že rané yuri narativy končily tragicky, obzvláště pro tu aktivnější z dvojice. Tento trend lze chápat jako tlak společnosti na vykonání odplaty za narušování heteronormativního řádu a překračování své společenské role. Později se však, z části i vlivem feministického hnutí, od tragických konců upustilo a vztah dvou dívek mohl fungovat volně v rámci všech narativů. Začátkem 70. let se začaly autorky, nepochybně pod vlivem Takarazuka revue, zabývat i cross-dressingem, transsexualitou a transvestitismem a zobrazovaly některé ženské charakterly jako maskulinní nebo přímo v mužském převleku. Jednou z prvních a nejvýznačnějších shōjo mang tohoto typu se stala *Berusaïyu no Bara (The Rose of Versailles, 1972–73)* autorky Ryoko Ikeda, která ovlivnila podobu následujících yuri i yaoi děl. Ve formě anime se objevila v roce 1979-80. Děj se odehrává ve Francii před a během Velké francouzské revoluce. Hlavní postavou *The Rose of Versailles* je Oscar, žena, která byla vychována a žije jako muž a velí palácové gardě. Obdivují ji muži i ženy a sama prožívá

⁸²THOMPSON, Kimberly D. *Yuri animation: Queer identity and ecofeminist thinking*. ProQuest. 2012-05-11: Softcover, 2012., s. 75. ISBN 1-248-98005-0.

Although the main purpose of Yuri manga and animation is to entertain the masses, Yuri narratives should not be taken lightly. Yuri manga and animation are not “cartoons” intended for the imaginative minds of young children; rather, they are narratives intended for readers and viewers to explore what is beyond the boundaries of hegemonic order through a queer female subject.

vztah jak se svým společníkem Andrém, tak s Marií Antoinou, jejíž ochranou byla pověřena. Nakonec se však ani Oscar nevyhne tragickému konci a smrti v boji. Vizualní styl plný pastelových barev a třpytivých efektů působí velmi sladce až kýčovitě.

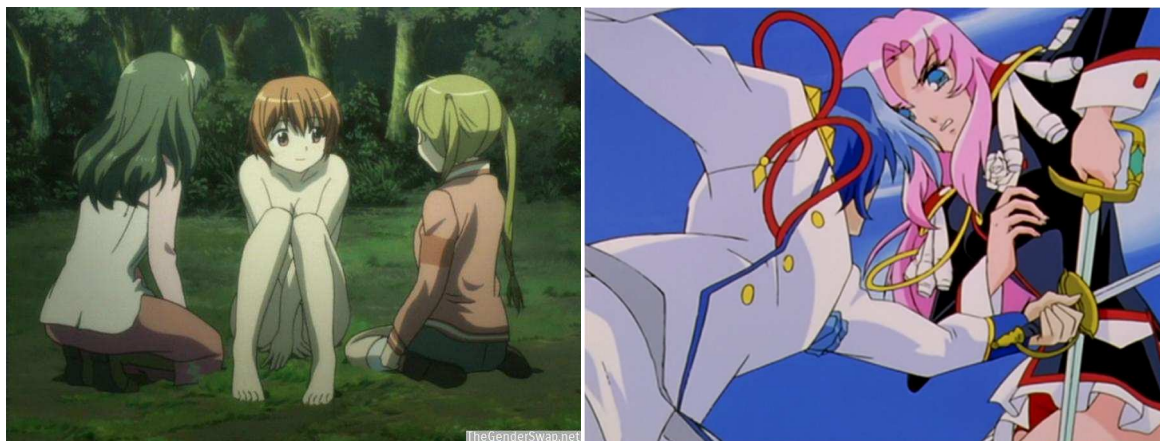
Obr. 20. Manga *Our White Room*; Oscar v *The Rose of Versailles*.^{83, 84}

Mezi oblíbené moderní yuri patří například *Aoi Hana* (*Sweet Blue Flowers*, manga 2004, anime 2009), dokumentující coming out hlavních postav a jejich vypořádávání se s traumaty z minulosti, to vše zasazeno do školního prostředí, nebo *Kashimashi: Girl Meets Girl* (manga 2004-2007, anime 2006), kde se shodou náhod a nápravou jejich důsledků stane z chlapce Hazumu dívka, avšak jeho mysl zůstane v původním stavu. Na tuto proměnu si musí zvyknout on i jeho okolí, které občas zapomíná na to, že v tom dívčím těle stále sídlí chlapecká mysl, která preferuje děvčata před chlapci. Výsledkem je příjemné yuri, kombinující prvky sci-fi a romantické komedie. Existují i yuri s apokalyptickým scénářem, ve kterých vystupují silné ženy, které se nebojí obětovat svůj život pro záchranu lidstva, jako například sci-fi *ICE* (2007), kdy na planetě přežívá už jen malá skupina žen. Na pozadí této katastrofy se rozvíjí jejich erotické vztahy. Významné feministické yuri v magickém žánru,

⁸³Shiroi_51. *Mhcdn.net* [online]. 2009 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://z.mhcdn.net/store/manga/2503/01-001.0/compressed/shiroi51.jpg?v=11213569842>

⁸⁴Sreencaps_ep33-07.jpg. *Photobucket* [online]. 2014 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://i158.photobucket.com/albums/t100/versaillesrosas/Sreencaps31-40/ep33-07.jpg>

představující silný a odvážný ženský charakter, je i *Shoujo Kakumei Utena (Revolutionary Girl Utena, manga 1996-1997, anime 1997)*, kde se hlavní hrdinka Utena rozhodne stát se princem a bojuje za lásku, čest a své přátele. Tato série se mimo jiné vypořádává i s motivy znásilnění a incestu.

Obr. 21. Proměna chlapce Hazumu v dívku v *Kashimashi: Girl Meets Girl*, Utena v *Revolutionary Girl Utena*.^{85, 86}

Vztahy dvou dívek se objevují i v anime, které nejsou primárně zaměřeny na lesbickou lásku. Jedním z nejpopulárnějších je *Sailor Moon (manga 1992-1997, anime 1992-1993)*, který obsahuje milostný poměr mezi Sailor Uranus a Sailor Neptune. Paradoxně zřejmě díky své oblíbenosti byl tento milostný vztah změněn v americkém překladu na příbuzenský, a Sailor Uranus a Sailor Neptune byly přeměněny z milenek na sestřenice.

Ačkoli bylo yuri primárně určeno pro heterosexuální ženské publikum, objevují se dnes i yuri zacílené na muže (často s erotickým obsahem). Z yuri a yaoi však těží i japonské lesbické čtenářky, které v něm nachází vzory, se kterými se mohou identifikovat, a narativy, které se týkají jejich prožívání. *Členky japonské lesbické komunity však poukázaly na chlapeckou lásku a ostatní mangy pokřívající gender jako na mající na ně v jejich formujících*

⁸⁵Kashimashi Girl Meets Girl Gender Transformation. *The Gender Swap* [online]. 2013, 2013-09-02 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://www.thegenderswap.net/wp-content/uploads/2013/09/Kashimashi-Girl-Meets-Girl-Gender-Transformation-15.png>

⁸⁶La Brivoluzione. *Blogspot* [online]. 2012 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://3.bp.blogspot.com/-IB-f54DxUsM/TopIRBqqh2I/AAAAAAAAAC-I/UsfTHTYdqXE/s1600/La%2Brivoluzione%2Bdi%2BUtena%2Bscreenshot%2B2.png>

letech silný vliv, jmenovaly specificky *The Rose of Versailles* (*Berusaïyu no bara* [1972–73] 1994) od Ikedy Riyoko a *The Song of the Wind and the Trees* (*Kaze to ki no uta* [1976–84] 1995) od Takemiy Keiko, spolu se souvisejícími magazíny *June*, *Allan* (*Aran*), and *Luna* (*Gekko*) (*Ani[^]su* 2001, 35; Mizoguchi 2003a).⁸⁷ Na druhou stranu se tyto žánry mezi gayi popularitě netěší. Důvodem může být zkršený obraz mužské lásky. Existuje však žánr věnující se vztahům mezi muži, který je psaný homosexuály pro homosexuální čtenáře. Nazývá se bara (podle japonského slova pro růži). Vzhledem k cílové skupině však ani zčásti nedosahuje popularity yaoi a vyskytuje se výhradně v podobě mangy.

4.3 Doujinshi

Velký objem děl s yaoi nebo méně i yuri tematikou na internetu je vytvářen fanoušky, kteří si často vypůjčují své oblíbené postavy z ostatních žánrů anime a umísťují je do homosexuálních vztahů. Autoři doujinshi navíc často vytvářejí díla se sexuálně explicitním obsahem. *V Japonsku existuje větší mísení mezi fikcí vytvářenou fanoušky, neboli doujinshi, a mainstreamovými médii. Doujinshi verze manga a anime (japonské animace) charakterů, jako Digimon, Wolf's Rain a Sailor Moon, obscénní i nevinné, prosperují a jsou dychtivě vyměňovány na fanouškovských shromážděních a online.*⁸⁸ Největší doujinshi trh, který se pořádá v Tokyu, se nazývá Comiket.

⁸⁷WELKER, James. *Beautiful, Borrowed, and Bent: "Boys' Love" as Girls' Love in Shōjo Manga*. The University of Chicago Press, 2006, p. 841-870, s. 843. DOI: 10.1086/498987. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/10.1086/498987>WELKER,

Members of the Japanese lesbian community have, however, pointed to boys' love and other gender-bending manga as strong influences on them in their formative years, specifically naming Ikeda Riyoko's The Rose of Versailles (Berusaïyu no bara [1972–73] 1994) and Takemiya Keiko's The Song of the Wind and the Trees (Kaze to ki no uta [1976–84] 1995), along with related magazines June, Allan (Aran), and Luna (Gekko) (Ani[^]su 2001, 35; Mizoguchi 2003a).

⁸⁸CAMPER, B. C. *Yaoi 101: Girls Love "Boys' Love."*, 2006, 23(3), p. 24–27. s. 26. *In Japan, there's more crossover between fan-created fiction, or doujinshi, and mainstream media. Doujinshi versions of manga and anime (Japanese animation) characters, such as Digimon, Wolf's Rain, and Sailor Moon, dirty and clean, thrive and are eagerly traded at fan conventions and online.*

Obr. 22. Doujinshi zobrazující homosexuální vztah postav z populárního anime Bleach.⁸⁹

4.4 Hentai

Mluvím-li o anime, nemohu opomenout ani japonský fenomén animované pornografie - hentai, který nikde jinde nemá obdobu co se do množství a pestrosti týče. Hentai však není moderním výdobytkem, vychází z umění starého několik století. *Masivní genitálie, důmyslné sexuální pomůcky, pohlavní styk všeho druhu, široká řada fetišů, bizarní úhly pohledu, fyzické anomálie, necudný humor a satirická shrnutí, to vše může být nalezeno na erotických dřevotiscích známých jako shunga, které se staly celkem populární v čtvrtích červených luceren v období Edo (1603-1868), a do velké míry přímo pronikají do vizuálního a narativního erotického jazyka současné japonské pornografie.*⁹⁰ Dalo by se říci, že se hentai mnohdy řídí pravidlem čím více, tím lépe. Nenechá se omezovat anatomii lidského těla a

⁸⁹Renjibyakuya. Photobucket [online]. 2014 [cit. 2014-05-14]. Dostupné z: http://i282.photobucket.com/albums/kk276/panda_gurl_1011/bleach/bleach%20yaoi/renjibyakuya-4.jpg

⁹⁰ORTEGA-BRENA, M. *Peek-a-boo, I See You: Watching Japanese Hard-core Animation*. Sexuality & Culture, 2008, 13(1), p. 17–31., s. 20. doi:10.1007/s12119-008-9039-5
Massive genitalia, ingenious sexual aids, couplings of all kinds, a wide array of fetishes, bizarre viewpoints, physical anomalies, bawdy comedy, and satirical vignettes can all be found in the erotic woodblock prints known as shunga, which became quite popular in the red light districts of the Edo period (1603–1868) and, to a great extent, directly inform the visual and narrative erotic language of contemporary Japanese pornography.

dává na odiv pohlavní orgány v enormní velikosti i množství⁹¹, postavy produkují tělesné tekutiny po litrech a sexuální apetit a potěšení jsou tak silné, že postavám zatemňují mysl. Reprezentace genderu a sexuálního aktu vůbec je velmi spletitá a jednotlivé kategorie se překrývají a spojují v nespočet kombinací, nebo se dokonce přeměňují jedna ve druhou. V nespoutaném fantazijním světě hentai tak spolu jakýmkoli způsobem, dobrovolně i nedobrovolně, souloží ženy, muži, děvčátka s kočičíma ušima a ocáskem, dominantní shemale⁹², monstra s nespočtem chapadlovitých penisů, rostliny a jiné. Nic není v této realitě, kde se význam slova queer stává téměř hmatatelným, nemožné.

Obr. 23. Přebal hentai La Blue Girl, chlapecký vztah v Shounen Maid Kuro Kun.^{93, 94}

Ačkoli se to v anime a manze hemží páry všech druhů a postavami a monstry všech možných i nemožných pohlaví a sexualit, neznamená to, že by narativy nacházející se v

⁹¹V Japonsku je zobrazování pohlavních orgánů cenzurováno, proto se můžeme setkat se zástupnými falickými symboli nebo s cenzurním rozpixelováním. Divákovi však jeho fantazie napoví, co se pod cenzurou skrývá.)

⁹²shemale - jedinec mající mužské i ženské pohlavní orgány, v hentai je častá vědomá i nevědomá přeměna z žen na shemale a zase zpět. Japonci označují jedince s oběma druhy pohlavních znaků jako futanari. V hentai se kolem futanari dokonce vytvořil celý žánr.

⁹³La Blue Girl. Rightstuf [online]. 2014, 2014-5-7 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://outgoing.rightstuf.com/sleeves/cmdvd1016.jpg>

⁹⁴Capture_91327654. Kevo Dasaku [online]. 2012, 2012-3-15 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://kevo.dasaku.net/wp-content/uploads/2012/03/capture91327654.jpg>

anime byly promítány do skutečného života. Navzdory západnímu mínění, že film a ostatní média mohou ovlivňovat jednání lidí a zejména mládeže, převládá v japonské společnosti názor, že co může být vysněno, může být i nakresleno, avšak tyto představy nikdy nepřekročí hranice fantazie.

Núria Augusta Venâncio Monteiro popisuje koncept sexuality v anime ve vztahu k západní kultuře: „*Jedna z nejvíce do očí bijících a šokujících svérázností oproti západnímu standardu je neustálá přítomnost charakterů s nejednoznačnou sexualitou a genderem, jak v manze tak v anime. Toto je bez pochyby jedna z jejich nejlákavějších vlastností. Bere všechnu jistotu o rozdělení genderu/pohlaví na dvě skupiny a překrucuje ji, zkrusluje ji a smíchává ji.*“⁹⁵

⁹⁵MONTEIRO, Núria Augusta Venâncio. *Gender bending in anime, manga, visual kei and lolita fashion*. [online]. 2011, 2011-12-19 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z:<http://www.isdfundacion.org/publicaciones/revista/numeros/7/secciones/tematica/pdf/01-genero-flexible-anime.pdf>, p. 1–34. s. 11. ISSN: 1989-3469

"One of the most striking and shocking peculiarities to the Western standards, is the constant presence of characters with ambiguous sexuality and gender, both in manga and anime. This is without a question, one of its most alluring qualities. It takes all certainty about the dichotomy gender/sex, and twists it, distorts it, and mixes it up."

ZÁVĚR

Zobrazování LGBT témat v animaci odráží jejich situaci a diskusi ve společnosti, avšak protože bývá animace asociována s tvorbou pro děti, jsou autoři v použití těchto námětů velmi opatrní. Z toho také vyplývá opoždění jejich vývoje v animované tvorbě oproti jiným médiím, jako je například hraný film, literatura apod.

Nelze přehlédnout nerovnost v zobrazování pohlaví v rámci LGBT narativů nejen v animaci, ale i napříč všemi oblastmi kultury. Zatímco homosexuálním mužům je poskytován čím dál tím větší prostor, lesby zůstávají téměř neviditelné. To souvisí s různým poměrem v zobrazování mužů a žen obecně, který hraje ve prospěch mužských postav⁹⁶. Ostatní sexuality z LGBT spektra se objevují na obrazovkách a plátnech ještě méně. Občas se pro pobavení ukáže postava s oblibou v cross-dressingu nebo transvestitismu, avšak na transsexualitu narazíme velmi zřídka.

Doufám, že k prvním vlaštovkám, které odstartovaly zobrazování homosexuálních postav a námětů v mainstreamových animovaných médiích brzy přibudou další, a LGBT témata nebudou sloužit jen k parodování, ale stanou se běžnou součástí animovaných filmů nejen pro dospělé, ale i děti, a budou vychovávat novou duhovou generaci nezatíženou předsudky a homofobií.

⁹⁶To dokazuje například studie *The Portrayal of Gender in Disney-Pixar's animated films*

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BENSHOFF, H. M., GRIFFIN, S. *Queer images: a history of gay and lesbian film in America*. Lanham, Md.: Rowman, c2006, viii, p. 321, ISBN 07-425-1972-4.

WARD, R., JONES, R. L. *LGBT issues looking beyond categories*. Edinburgh: Dunedin Academic, 2010. ISBN 978-190-6716-639.

DOTY, Alexander. *Flaming classics: queering the film canon*. New York: Routledge, 2000, 194 p. ISBN 0-203-90270-X.

DHAENENS, F., VAN BAUWEL, S. *Queer Resistances in the Adult Animated Sitcom*. Television & New Media, 2011,13(2), p. 124–138. doi:10.1177/1527476411412397

DHAENENS, F., VAN BAUWEL, S., & BILTEREYST, D. *Slashing the Fiction of Queer Theory: Slash Fiction, Queer Reading, and Transgressing the Boundaries of Screen Studies, Representations, and Audiences*. Journal of Communication Inquiry, 2008, 32(4), p. 335–347. doi:10.1177/0196859908321508

GRIFFIN, Sean. *Tinker Belles and evil queens: the Walt Disney Company from the inside out*. New York: New York University Press, c2000, xxiii, p. 292, ISBN 08-147-3123-6.

ABEL, Sam. *The Rabbit in Drag: Camp and Gender Construction in the American Animated Cartoon*. doi:10.1111/j.0022-3840.1995.00183.x

GRIFFIN, Sean. *Pronoun Trouble': The Queerness of Animation*. Spectator, 1994.

GOURNELOS, T. *Puppets, Slaves, and Sex Changes: Mr. Garrison and South Park's Performative Sexuality*. Television & New Media, 2009, 10(3), p. 270–293. doi:10.1177/1527476409334018

HALL, Donald E. *Introduction: Queer Works*, College Literature 24, 1997, p. 2-10.

New Family Guy Serves Up Stereotypes in Spades. In: [online]. 2009 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://www.glaad.org/2009/03/08/new-family-guy-serves-up-stereotypes-in-spades>

ANDERSON-MINSHALL, Diane. *Why ParaNorman Featured the First Gay Character in an Animated Film*, [online]. 2012 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://www.advocate.com/arts-entertainment/dvds/2012/11/29/why-paranorman-featured-first-gay-character-animated-film>

DENNIS, Jeffery P. *Perspectives: "The Same Thing We Do Every Night": Signifying Same-Sex Desire in Television Cartoons*[online]. *Journal of Popular Film and Television*, 2012 [cit. 2014-04-30]. ISSN 1930-6458. Dostupné z:<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01956050309603674>

THOMPSON, Kimberly D. *Yuri animation: Queer identity and ecofeminist thinking*. ProQuest. 2012-05-11: Softcover, 2012. ISBN 1-248-98005-0.

WELKER, James. *Beautiful, Borrowed, and Bent: "Boys' Love" as Girls' Love in Shôjo Manga*. The University of Chicago Press, 2006, p. 841-870. DOI: 10.1086/498987. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/10.1086/498987WELKER>,

DOBBINS, Jeffrey. *Becoming imaginable Japanese gay male identity as mediated through popular culture*. Ottawa: National Library of Canada = Bibliothèque nationale du Canada, 2000, p. 194. ISBN 06-127-0589-7. Master Thesis. McGill University, Montreal.

ZANGHELLINI, A. *Underage Sex and Romance in Japanese Homoerotic Manga and Anime*. *Social & Legal Studies*, 2009, 18(2), p. 159–177. doi:10.1177/0964663909103623

CHEN, J. S. *A vision of multiple genders: Cross-cultural learning in Asian countries from images of Kuan Yin and "bishonen"*. *Journal of Cultural Research in Art Education*, 2007, 24, p. 93-106.

CAMPER, B. C. *Yaoi 101: Girls Love "Boys' Love."*, 2006, 23(3), p. 24–27.

ORTEGA-BRENA, M. *Peek-a-boo, I See You: Watching Japanese Hard-core Animation*. *Sexuality & Culture*, 2008, 13(1), s. 17–31. doi:10.1007/s12119-008-9039-5

MONTEIRO, Núria Augusta Venâncio. *Gender bending in anime, manga, visual kei and lolita fashion*. [online]. 2011, 2011-12-19 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z:<http://www.isdfundacion.org/publicaciones/revista/numeros/7/secciones/tematica/pdf/01-genero-flexible-anime.pdf>, p. 1–34. ISSN: 1989-3469

JACOBS, Katrien. *Academic Cult Erotica: Fluid Beings or a Cubicle of Our Own?*. *Cinema Journal*, 2007, s. 126. DOI: 10.1353/cj.2007.0037.

NOWELL-SMITH, Geoffrey. *The Oxford history of world cinema*. New York: Oxford University Press, 1996, xxii, p. 824, ISBN 01-981-1257-2.

FRASIER, Alexander Nghiem. *A Clash Of Cultures: Cultural Differences Within American And Japanese Animation*. Texas, 2007. Dostupné z:<http://hdl.handle.net/10106/15>. Master

thesis. THE UNIVERSITY OF TEXAS AT ARLINGTON. Vedoucí práce Dr. Andrew Clark.

THOMPSON, David. *Hello boys*. In: [online]. New Statesman: ProQuest Central, 2003 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://business.highbeam.com/794/article-1G1-109178533/hello-boys-david-thompson-samples-latest-japanese-invasion-gay>

JOHNSON, Kerri L., Simone GILL, Victoria REICHMAN a Louis G. TASSINARY. *Swagger, sway, and sexuality: Judging sexual orientation from body motion and morphology*. Journal of Personality and Social Psychology. 2007, vol. 93, issue 3, p. 321-334. DOI: 10.1037/0022-3514.93.3.321. Dostupné z: <http://doi.apa.org/getdoi.cfm?doi=10.1037/0022-3514.93.3.321>

DECKER, Jonathan. *The Portrayal of gender in Disney-Pixar's animated films: a content analysis of gender-role variables in Pixar's ten feature-length films from Toy Story (1995) to Up (2009)*. Saarbrücken: Lambert Academic Publishing, 2010. ISBN 978-383-8382-883.

LA FOUNTAIN-STOKES, Lawrence. *Queer ducks, Puerto Rican patos, and Jewish-American feygelekh: birds and the cultural representation of homosexuality* [online]. Centro Journal, 2007 [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://ebookbrowse.net/37719111-pdf-d467623072>

MIZOGUCHI, Akiko. *Reading and Living Yaoi: Male-Male Fantasy Narratives as Women's Sexual Subculture in Japan*. New York, 2008. Dostupné z: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:-h4aRsQgsi0J:https://urresearch.rochester.edu/fileDownloadForInstitutionalItem.action%3FitemId%3D5822%26itemFileId%3D9077+&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>. Doctoral Thesis. University of Rochester. Vedoucí práce Douglas Crimp.

SCHULZKE, Marcus. *Contentious Language: South Park and the Transformation of Meaning* [online]. 2012 [cit. 2014-04-30]. DOI: 10.1080/01956051.2011.624136. Dostupné z: http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01956051.2011.624136?journalCode=vjpf20#.U3HXFBB_spU

MCLELLAND, MJ. *The World of Yaoi: The Internet, Censorship and the Global "Boys' Love" Fandom*, The Australian Feminist Law Journal, 23, 2005, p. 61-77.

KAI-MING, Cha. Yaoi Manga: *What Girls Like?*. [online]. 2005 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://www.publishersweekly.com/pw/print/20050307/29621-yaoi-manga-what-girls-like.html>

HALBERSTAM, Judith. *Female masculinity*. Durham: Duke University Press, 1998, xiv, p. 329, ISBN 08-223-2243-9.

BUTLER, Judith. *Gender trouble: feminism and the subversion of identity*. New York: Routledge, 1999, xxxiii, p. 221, ISBN 0203902750.

Advocate.com [online]. 2014 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: www.advocate.com

GLAAD [online]. 2014 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://www.glaad.com/>

Critical Theory [online]. 2013, 2013-10-13 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://www.critical-theory.com/watch-judith-butler-behavior-creates-gender-3-minutes/>

The Backlot: The Corner of Hollywood and Gay [online]. 2005, 2013-4-17 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://www.thebacklot.com/>

AfterEllen [online]. 2002, 2013-6-2 [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: <http://www.afterellen.com/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

A	Asexual
Apod	A podobně
BL	Boys Love
GLAAD	Gay and Lesbian Alliance Against Defamation
I	Intersexual
LEAGUE	Lesbian and Gay United Employees
LGBT	Lesbian, Gay, Bisexual, Transsexual,
LGBTQ	Lesbian, Gay, Bisexual, Transsexual, Queer
Např	Na příklad
Q	Queer/Questioning
Tj	To jest

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Mickey a Minnie jsou nakresleni podle stejného modelu, liší se jen v genderově příslušných kostýmech.</i>	17
<i>Obr. 2. Příklad „butt humour“ v The Three Caballeros.</i>	23
<i>Obr. 3. Zženštilý drak si dopřává čaj z růžového porcelánu v Nerozhodném drakovi.</i>	24
<i>Obr. 4. Záporné ženské charaktery - Cruella de Vil a Paní všeho zla.</i>	25
<i>Obr. 5. Je očividné, že modelem pro čadodějnici Uršulu byla drag queen Divine.</i>	26
<i>Obr. 6. Záporné mužské charaktery - Džafar a guvernér Ratcliffe.</i>	27
<i>Obr. 7. Timon ve Lvím králi: „Co chcete, abych udělal, převléknul se za ženskou a dělal hula?“ ("What do you want me to do, dress in drag and do the hula?").</i>	29
<i>Obr. 8. Duha nad lodí novomanželů v Malé mořské víle.</i>	31
<i>Obr. 9. Bugs Bunny ve dvou z jeho četných dámských převleků.</i>	35
<i>Obr. 10. Big Gay Al v epizodě Big Gay Al's Big Gay Boat Ride.</i>	36
<i>Obr. 11. Pan Garrison s panem Otokem, později si nechal změnit pohlaví a stal se paní Garrisonovou.</i>	38
<i>Obr. 12. Občané South Parku v The F Word.</i>	40
<i>Obr. 13. Waylon Smithers líbá svou tajnou lásku, pana Burnse; Duffman se svým momentálním přítelem.</i>	42
<i>Obr. 14. Peter Griffin jako gay v epizodě Family Gay.</i>	44
<i>Obr. 15. Queer Duck a jeho přátelé Oscar Wildcat, Bi-polar Bear a Openly Gator.</i>	48
<i>Obr. 16. Homosexuál Mitch z Norman a duchové; trailer na Boxtrolls, ve kterém jsou zobrazeni dva otcové.</i>	51
<i>Obr. 17. Příklad bishouena - Suou Tamaki z Ouran High School Host Club.</i>	55
<i>Obr. 18. Příklad seme a uke - Klaus a Taki z Maiden Rose.</i>	56
<i>Obr. 19. Iason a jeho abusivní vztah s Rikim v Ai no Kusabi.</i>	58
<i>Obr. 20. Manga Our White Room; Oscar v The Rose of Versailles.</i>	60
<i>Obr. 21. Proměna chlapce Hazumu v dívku v Kashimashi: Girl Meets Girl, Utena v Revolutionary Girl Utena.</i>	61
<i>Obr. 22. Doujinshi zobrazující homosexuální vztah postav z populárního anime Bleach.</i>	63
<i>Obr. 23. Přebal hentai La Blue Girl, chlapecký vztah v Shounen Maid Kuro Kun.</i>	64

SEZNAM PŘÍLOH

DOKUMENTACE K PRAKTICKÉ ČÁSTI DIPLOMOVÉ PRÁCE

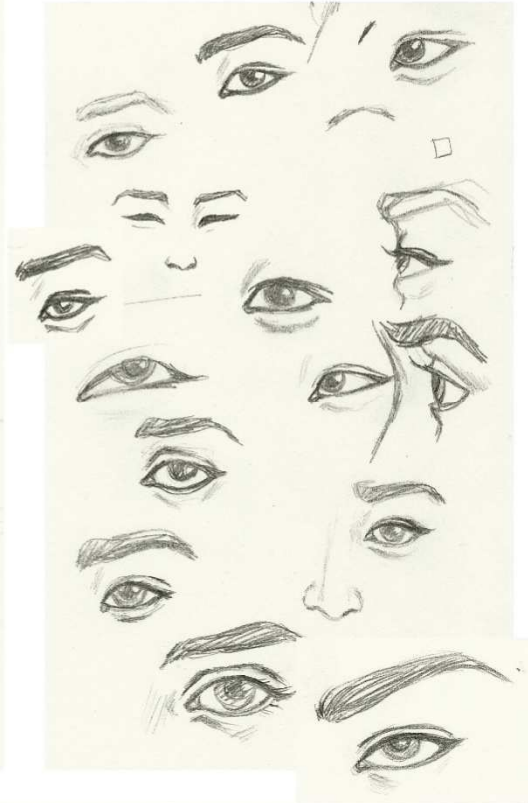
ANIMOVANÝ HUDEBNÍ KLIP AKAT: GREENLAND

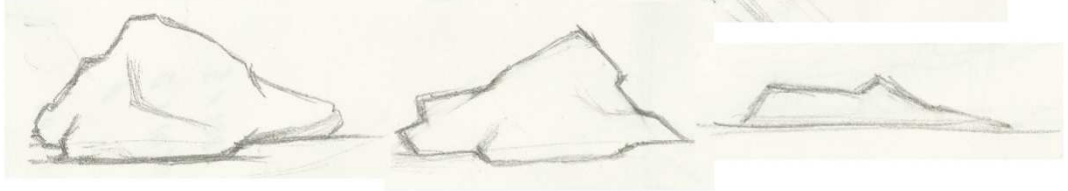
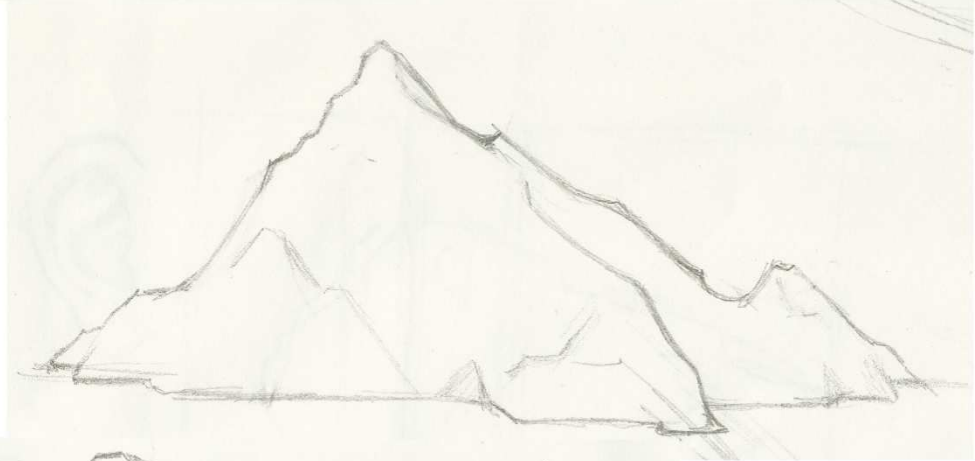
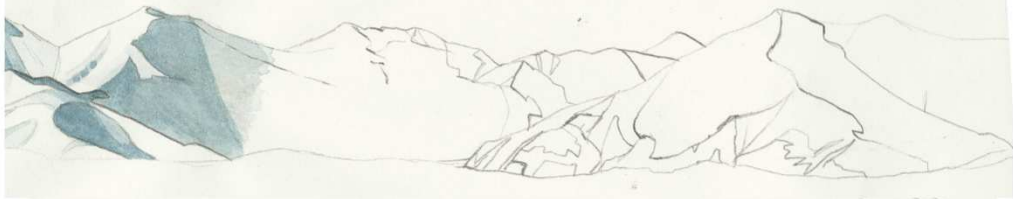
PŘÍLOHA P1: VÝTVARNÉ NÁVRHY

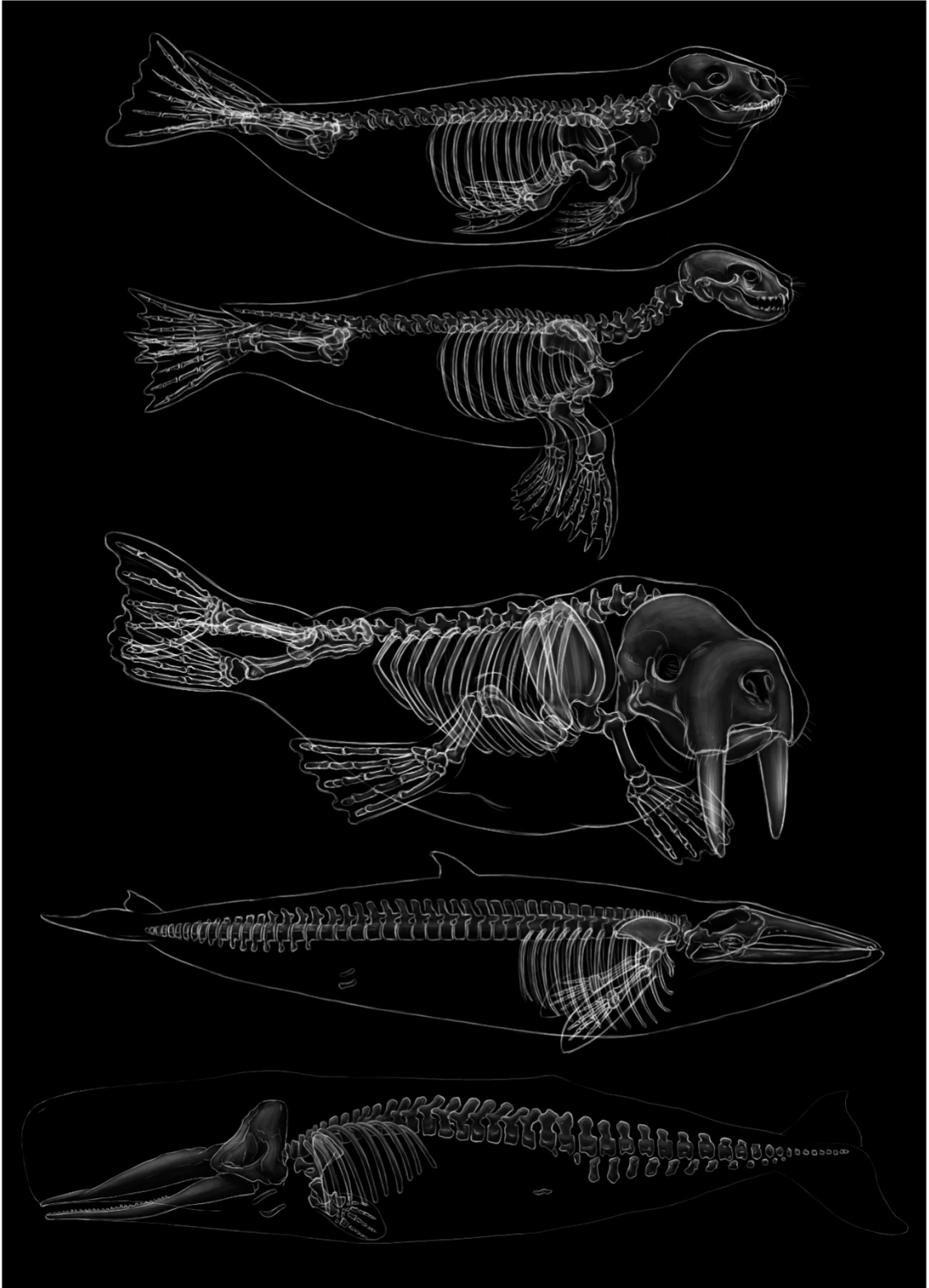
PŘÍLOHA P2: OBRÁZKOVÝ SCÉNÁŘ

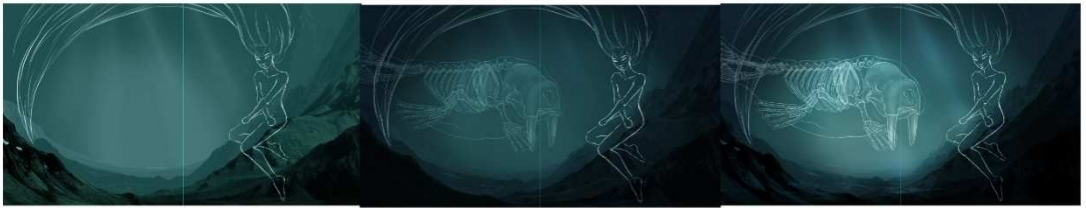
PŘÍLOHA P I: VÝTVARNÉ NÁVRHY

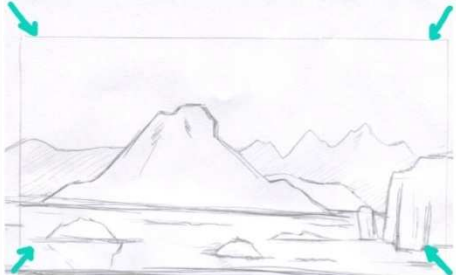

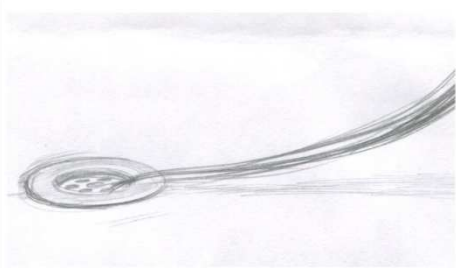

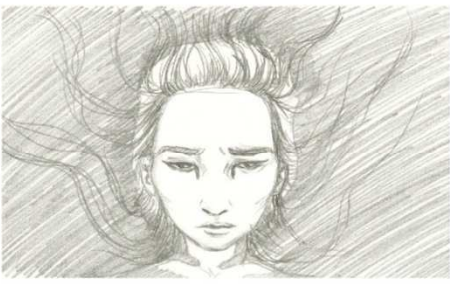

PŘÍLOHA P 2: OBRÁZKOVÝ SCÉNÁŘ

Popis	Obraz	Zvuk
<p>roztmívačka, nájezd</p>		<p>píseň “Greenland” od Akat</p> <p>text: In Greenland</p>
<p>pomalý švenk dolů</p>		<p>There's a myth Telling about A woman On the bottom of the ocean</p>
<p>na dně sedí mořská bohyně</p>		<p>Her fingers</p>
<p>zvedne hlavu, začnou kolem ní plavat mořská zvířata</p>		<p>became seals, walrus and whales</p>
<p>prolínačka z odpadu vany začne vytékat černá tekutina</p>		<p>When her long hair Gets full of crap Such as</p>

Popis

Obraz

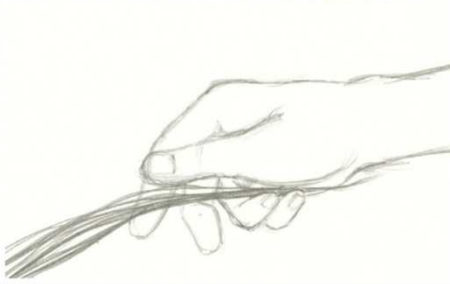

Zvuk

<p>švenk a odjezd</p> <p>pohled na ženu sedící ve vaně, vanu postupně zaplavuje černá tekutina</p>		<p>Bottles and bikes Plastic and shoes Hidden lies And refrigerators</p>
<p>prolínačka</p> <p>žena zavře oči a ponoří se pod hladinu</p>		<p>She holds back</p>
<p>černá tekutina zaplaví její obličej a ona vypustí poslední bublinky</p>		<p>the animals</p>
<p>střih</p> <p>nadechne se z černé tekutiny do mýtického světa pod hladinu</p>		<p>I'm diving down</p>
<p>švenk dolů</p> <p>vytahuje hlavu z černé tekutiny</p>		<p>to a haunted soul</p>

Popis

Obraz

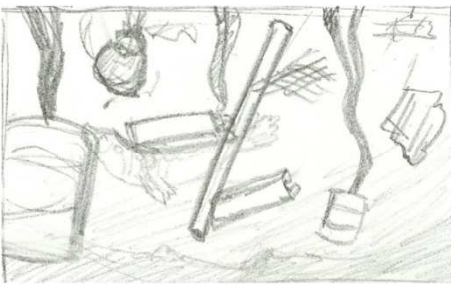

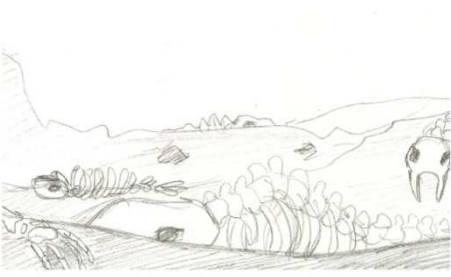

Zvuk

<p>střih vyplavává dolů z černé tekutiny</p>		<p>I'm diving down</p>
<p>střih natahuje ruku k prameni vlasů</p>		<p>to a haunted soul</p>
<p>střih chytá pramen vlasů</p>		
<p>střih pohled na ženin obličej, otevře oči</p>		<p>v hudbě sekvence bubnů</p>
<p>střih na dno padají z černé vrstvy barely vypouštějící černou tekutinu</p>		

Popis

Obraz

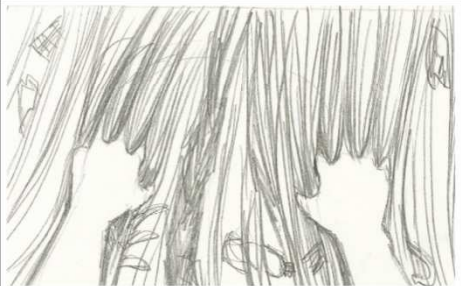

Zvuk

<p>střih</p> <p>bohyni se zaplétá odpad do vlasů a stahuje je, nemůže si to pahýlky rozčesat</p>		
<p>střih</p> <p>odpad padá ke dnu</p>		
<p>střih</p> <p>bohyně leží na dně dobitá a s vlasy plnými odpadu</p>		
<p>střih</p> <p>na dně leží mrtvá zvířata</p>		
<p>střih</p> <p>žena drží vlasy bohyně, na její prsty se začíná nalínat černá tekutina</p>		<p>sekvence bubňů končí</p>

Popis

Obraz

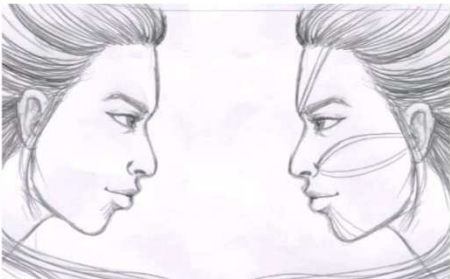

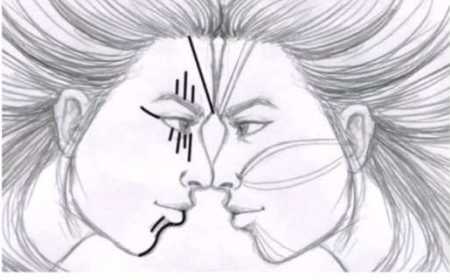
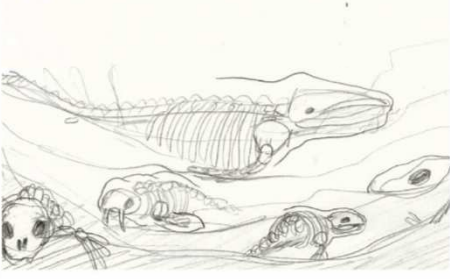
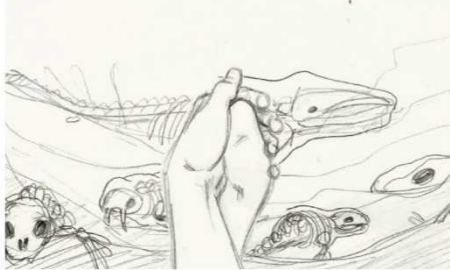
Zvuk

<p>střih žena začne rozčesávat bohyni vlasy</p>		<p>Through salty water</p>
<p>střih češe...</p>		<p>Turbid water</p>
<p>střih bohyně se zvedá a její vlasy se začínají vznášet nahoru</p>		<p>With a hairbrush in one hand</p>
<p>střih žena češe</p>		<p>Wade through sediment, the ocean ferments</p>
<p>střih žena rozhrne vlasy a za nimi sedí mořská bohyně</p>		<p>Soon we are all drunk</p>

Popis

Obraz

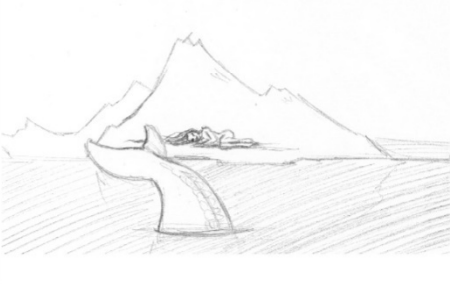

Zvuk

<p>prolínačka žena a bohyně se k sobě začínají přibližovat</p>		
<p>opřou se o sebe, bohyně pohladí ženu pahýlkem</p>		
<p>ženě se začnou vytvářet na obličeji tetování</p>		<p>Soon we are all drunk</p>
<p>střih záběr na kostry zvířat ležící na dně</p>		<p>I'm diving down to</p>
<p>bohyně a žena se chytí za ruce</p>		<p>a haunted soul, I'm diving down to</p>

Popis

Obraz

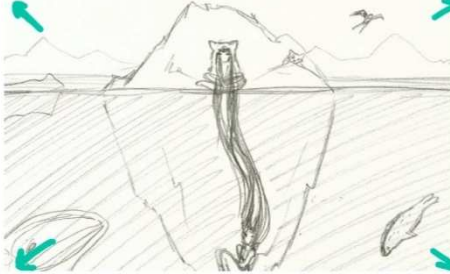
Zvuk

<p>zvířata se začínají oživovat a zvedat se ze dna</p>		<p>a haunted soul</p>
<p>střih švenk nahoru velryba vynáší ženu ke hladině</p>		<p>I cant' tell any prophesies</p>
<p>střih žena se nadechne nad hladinou</p>		<p>Spoke the whale</p>
<p>střih velryba se potápí dolů a žena leží na ledovci</p>		<p>It's the urgency of now It's the</p>
<p>střih detail na ležící ženu, hrábne prsty do sněhu</p>		<p>urgent sea</p>

Popis

Obraz

Zvuk

<p>střih</p> <p>z pod ruky jí vylétne duch lišky který se vrátí do záběru v podobě lebky s liščím obrysem, tělem ji přikryje</p>		
<p>střih</p> <p>žena má lišku na hlavě</p>		<p>it is so sweet</p>
<p>zavře oči, na nich má liščí oči</p>		<p>So sweet I'll fall asleep</p>
<p>prolínačka</p> <p>odjezd, žena - liška mávne ocasem</p>		<p>This black black thing</p>
<p>prolínačka,</p> <p>odjezd, žena-liška a mořská bohyně jsou obě na ledovci, spojení v harmonii, kolem se pohybují zvířata</p>		<p>this black</p>